

... Preventova tovarna v Bosni ... Kelag odpira mošnjo ... sprava 2000 ...
... temelji Koroške pokrajine ... ko bo cvetel lan ... modre petarde ...

PREPIH

1/X • januar 2000 • cena 250 SIT • Poština plačana pri pošti Ravne na Koroškem

KOROŠKI ČASOPIS

PREHOD V 2000

ZM d.d.
ZAVAROVALNICA
MARIBOR

UGODNO: KASKO ZAVAROVANJA MOTORNIH VOZIL
NOVO: POTRESNO ZAVAROVANJE

IGEM d.d.
SGP KOGRAD

BETON d.o.o. Dravograd
GRADBENA OPERATIVA KOROŠKE d.o.o. Ravne
GRADNJE d.o.o. Slovenj Gradec
INŽENIRING d.o.o. Dravograd
PRODAJNI CENTER d.o.o. Dravograd

prevent

ZAGOTOVLJENO ZADOVOLJSTVO

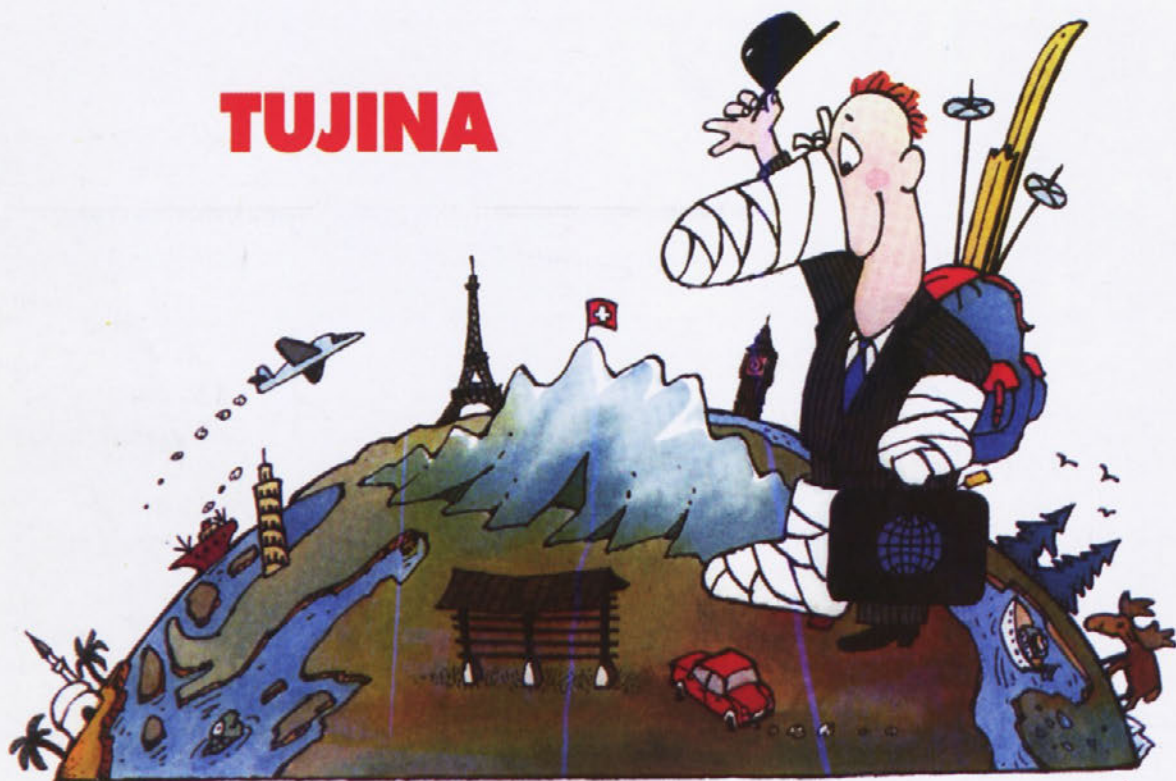

PROSTOVOLJNA ZDRAVSTVENA ZAVAROVANJA

KES
KNE

Prerado se zgodi, da se kaj pripeti.

TUJINA

V tujini ste na službeni poti, na obisku, kot turist na počitnicah ali na potovanju.

Ko potujete sami, z družino ali v skupini se še prerado zgodi, da je treba
poiskati zdravniško pomoč.

Z dodatnim prostovoljnim zavarovanjem **TUJINA A** lahko zavarujete plačilo
nujnih zdravstvenih storitev, prevozov in zdravil v tujini, tudi na Hrvaškem.

Zavarovanje pomeni previdnost, previdnost pa je mati modrosti.

VZAJEMNA
zdravstvena
zavarovalnica

SODOBNA KOROŠKA POEZIJA

Vsak si nabaše le lasten vampir, živinče ubogo pa jemlje hudič!

GLOSA

R H in D M sta razočarala

Prva mrzlica se je plegla, začetek zadnjega leta tega tisočletja je mimo in svet se naprej vrti brez tragičnih dogodkov. Trgovci in hotelirji štejejo čisti dobiček, še bolj pa tisti pametni navihanci, ki so prodali na tone programov za varnost pred napadom RAČUNALNIŠKEGA HROŠČA. Ni ga bilo! Menda je le enega dojenčka ob vpisu v rojstno knjigo postal za sto let. Zanimiva podrobnost, ki pa se ne more primerjati z milijoni, ki so jih porabili računalničarji za premostitev dveh devetic v dve ničli.

Pa kaj, saj je še na razpolago virusov, ki strašijo. Nekatere je silno strah pred vrnitvijo preminulega enoumja, ki je znal pred prehodom leta VSEM OTROKOM zagotoviti darila iz rok dedka Mraza. Menda je bil ta način preveč podoben onemu iz starega Rima, ko so vladarji z geslom KRUHA IN IGER utižali lačne revolucionarje. Totalitarni sistemi so stvar preteklosti, danes velja le geslo DENARJA IN IGER.

Ker mati država nima več dovolj denarja za obdarovanje vseh otrok, si pomaga z dobrimi strički iz klubov Lyons in Rotary, da priskočijo na pomoč Miklavžu, Božičku in dedku Mrazu. Ni kaj, teh dobrih stričkov je toliko, da bi morali biti srečni. Pa menda spet ni vse v redu, saj si ti dobri strički izbirajo le maloštevilne skupine otrok z bogatimi ali vplivnimi starši. Večina staršev pa je povprečnih s povprečnimi otroci, ki pa so vsi željni vsaj malega darilca iz rok pravičnejše osebe.

Za povprečne množice so si župani mest in vasi omislili prave spektakle z veličastnimi ognjemeti, da so se ob gledanju v nebo navduševali stari in mladi. Če je kdo ob prazni mizi obžaloval razmetavanje denarja, ga v tej splošni evforiji tako nihče ni slišal.

Tam na koncu sveta, v lepi vasici v ozki dolinici pa imajo prav posebnega župana. Ko je povabil v goste vse svoje kolege in jim priredil koncert s frajtonarco, je istočasno povabil v sosednji prostor vse otroke in jim omogočil prejeti iz rok dedka Mraza lične škorenjčke s sladko vsebino.

Morda pa bodo tega župana njegovi kolegi posnemali čez leto, ko bo pravi zaključek tega tisočletja. Upajmo!

TIK

Iz vsebine:

Preventov skok med najboljše	4
Koroška v sliki	6
40 let LU Radlje	10
Mislinjska železniška proga	12
Temelji koroške pokrajine	14
Izbrali "naj Korošca leta"	15
Moda: stoletje stila	16
Družabna kronika in preprihane čveke	18
Avtomanija: Ferrari	20
Društvo podeželske mladine Šentanel	23
Umetno kovaštvo tudi med Korošci	24
"Nagajivi veter" navdušil otroke	25
Koroški odbojkarški sodniki v Evropi	31
Glosirana črna kronika	32

Na naslovnici: Ognjemet
foto: arhiv Prepiha

PREPIH Koroški časopis
Izdaja ČZP VORANIS, d.o.o.
Ravne na Koroškem

Glavni in odgovorni urednik: Vojko Močnik
Grafčna priprava: CERDONIS, d.o.o.,
Slovenj Gradec, teh. urednik Blaž Prapotnik
Tisk: Tiskarna ODTIS, Ravne
Naslov uredništva: ČZP VORANIS, d.o.o.,
Ravne na Koroškem, Prežihova 24,
tel. & faks: 0602/22-999

Nenaročenih tekstov in fotografij
ne vračamo in ne honoriramo.

Počasi se daleč pride, hitro pa hitro.

NIKO

Preventov skok med najboljše v državi in Evropi

Tolikšen razvojni korak, kot ga je dosegel Prevent iz Slovnj Gradca v zadnjem desetletju, v tako kratkem času nemara ni uspel nikomur v državi. Od razmeroma nepomembnega podjetja na robu Slovenije se je razvil v prepoznavno in še vedno eno najhitreje rastočih velikih podjetij v državi. Lansko leto je Prevent že postal tretji izvoznik v državi. Leta 1976, ko je Prevent pričel sodelovati z avtomobilsko industrijo, so v Slovnj Gradcu sešili nekaj deset tisoč avtomobilskih sedežnih garnitur, za prvih milijon prevlek so potrebovali dvanajst let, sedaj celotna grupacija Prevent izdelava na dan več kot 11 tisoč prevlek oziroma več kot 2,5 milijonov prevlek na leto. Teh 2,5 milijonov prevlek pa pomeni, da je kar okoli 20 odstotkov evropskih avtomobilov opremljenih s Preventovimi prevlekami.

Letošnja realizacija že 500 milijonov mark

"Realizacija Preventa v lanskem letu znaša okoli 400 milijonov mark, kar je za 26 odstotkov več kot leto poprej. V tem letu smo postali tudi tretji izvoznik v državi, leta 1998 smo bili še na šestem mestu, letos pa smo takoj za Revozom in Gorenjem. Prihodnje leto načrtujemo 25 odstotno rast in računamo, da bo realizacija znašala okoli 500 milijonov mark," pravi predsednik uprave družbe Prevent Slovnj Gradec **Jože Kozmus**.

Kozmus sicer dodaja, da rast v lanskem letu ni bila tako hitra kot leta nazaj, to pa je posledica recesije v avtomobilski industriji, ki se je odražala tudi pri naročilih sedežnih prevlek, ki jih izdelujejo podjetja v družini Prevent.

V lanskem letu je Prevent pričel s proizvodnjo v novih tovarnah Preventa v Mežici, Lamitexu v Slovnj Gradcu in Prevent Sarajevu v Bosni in Hercegovini, kjer je bila uradna otvoritev sredi tega meseca. Prevent je postal večinski lastnik TSP v Mariboru, v Nemčiji so se preselili v nove prostore, začeli pa so tudi s preučevanjem trga v Moldaviji, kjer bodo - če bo potekalo vse po načrtih - čez leto dni odprli novo tovarno. V tem letu je Prevent vložil v razvoj in nove

Prevent Sarajevo je nova tovarna slovnjgraškega Preventa, ki so jo uradno odprli sredi januarja

investicije dobrih 20 milijonov mark.

Jože Kozmus tudi dobro ocenjuje lansko leto v novem podjetju v družini Preventa, to je Prevent TRO s Prevalj, ki je posloval pozitivno kljub dejstvu, da so s kupcem, ki je prej kupoval od 30 do 40 odstotkov proizvodnje, prekinili poslovne odnose, ta izpad pa so nadomestili z več manjšimi kupci. Za rokavico Prevent pa je povedal zanimivo zgodbo, kako se na zahodu srečujejo z rokavicami, ki so kopija njihovih rokavic, nekatere celo s kopijo njihove blagovne znamke. V Nemčiji so zaradi tega že sprožili sodni proces. Na področju zaščitnih oblačil so v letošnjem letu dosegli velik uspeh pri oblačilih gozdarjev, ki so varna na vrez z žago.

"Optimistično rast v prihodnjem letu in realizacijo 500 milijonov mark lahko podkrepimo tudi z dejstvom, da smo v letu 1999 na novo osvojili francosko tržišče in že izdelujemo sedežne prevleke za tovarne Peugeot, Renault, kmalu pa naj bi delali tudi za Citroen. Konec leta 2000 naj bi za francosko avtomobilsko industrijo dnevno izdelali 2500 do 3000 garnitur. Leta 2000 pa naj bi bilo s prevlekami iz Preventa letno opremljenih okoli tri milijone novih avtomobilov," dodaja Jože Kozmus.

V Preventu, za katerega je značilna delovno intenzivna proizvodnja, v zadnjem času prehajajo na izdelke, ki vsebujejo več znanja in so tehnološko bolj zahtevni. In tudi minister za znanost in tehnologijo

Prevent skrbi tudi za razvoj, o čemer se je nedavno prepričal tudi minister za znanost in tehnologijo dr. Lojze Marinček

dr. **Lojze Marinček** je bil navdušen nad tem, kar je nedavno ob obisku Preventa videl v Slovenj Gradcu. Kasneje je za javnost izrekel tudi zanimivo misel, češ da bi država morala podpirati najboljše podjetja in ne na silo reševati slabih.

V Preventu je minister naletel na "pametne, pogumne in agresivne" sogovornike in poudaril, da je Prevent svetel primer, "kjer širijo proizvodnjo in ne razmišljajo o tem, kako bi ljudi odpuščali". V lanskem letu je Prevent namreč zaposlil skorajda 800 novih delavcev. V vseh podjetjih Preventa je zaposlenih preko 3200 delavcev, če k temu prištejemo še tovarne, ki s Preventom tesno sodelujejo in sodijo v tako imenovano družino Prevent, pa je zaposlenih že preko pet tisoč delavcev.

Prevent se širi v Bosno in Hercegovino

V Visokem, nedaleč od Sarajeva, je Prevent torej postavil novo tovarno Prevent Sarajevo, v kateri šivajo sedežne prevleke za avtomobilska podjetja Renault, Peugeot, Volkswagen in BMW. Otvoritev tovarne v Bosni in Hercegovini pomeni nov korak v strategiji tega podjetja, to je postavljanje proizvodnje v državah, kjer je cenejša delovna sila. Sarajevo oziroma Vogošča je tradicionalni proizvajalec avtomobilov, od NSU do Volkswagna in za Prevent je to tržišče zanimivo s strateškega vidika, saj nemški Volkswagen najbrž ni opustil zamisli, da bi njihova proizvodnja v Sarajevu nekoč dosegla raven, kot je bila pred vojno.

Doslej je Prevent v obstoječi objekt in opremo vložil okoli pet milijonov mark, za uresničitev zastavljenih načrtov jih čaka še enkrat

tolikšna naložba. V lanskem letu je realizacija Prevent Sarajevo znašala 11 milijonov mark, v letošnjem letu pa naj bi bila že štirikrat večja kot lani.

"Družba Prevent Sarajevo je bila ustanovljena januarja 1999, torej poslujemo že več kot leto dni," pravi **Adnan Smailbegović**, direktor podjetja Prevent Sarajevo.

"Do lanskega leta smo delali v prostorih KTK konfekcije na okoli 300 kvadratnih metrih površin in zaposlovali okoli 50 delavcev. V postopku privatizacije smo od podjetja KTK Visoko odkupili nove prostore z okoli 1200 kvadratnih metrov površin in danes v Prevent Sarajevo dela 180 delavcev. Do konca tega leta bo tod že zaposlenih od 350 do 400 delavcev, vendar bomo moral pred tem dodatno poskrbeti še za novih 4000 kvadratnih metrov proizvodnih površin. Tačas sešijemo dnevno okoli 1100 garnitur avtomobilskih prevlek in 250 prevlek za vzmetnice. Naš cilj je, da bi dosegli proizvodnjo 2200 garnitur avtomobilskih in 400 prevlek za vzmetnice. Za avtomobilski koncern Volkswagen izdelujemo usnjene prevleke, za podjetja Peugeot in Renault delamo prevleke iz blaga, za podjetje BMW pa proizvajamo usnjene prevleke za ročno zavoro. Za podjetje Šepič iz Slovenije šivamo prevleke za vzmetnice, ki jih to podjetje proda večinoma na nemškem tržišču."

Celoten sistem Prevent ima organizirano proizvodnjo po zahtevnih treh standardih, to je ISO standardu, VDA 6.1, ki je sistem nemške avtomobilske industrije in QS 9000, ki ga terjajo ameriški proizvajalci avtomobilov.

Adnan Smailbegović pravi, da bodo letošnjem letu tudi v Prevent Sarajevo pridobili certifikate za vse tri standarde.

(mp)

V Visokem pri Sarajevu, kjer je postavljena tovarna Prevent, je goste nagovoril predsednik uprave Preventa Jože Kozmus

Koroška v sliki

Pred prazniki so naši župani priredili tradicionalne sprejeme za gospodarstvenike, poslovneže, občinske svetnike, tudi za otroke, kot na Prevaljah... Mučki župan je pred iztekom leta pripravil tudi krajši sprejem za najboljše športnike v občini. Tokrat je povabil tekače, nekateri od teh že vrsto let ali celo desetletja zastopajo svoj kraj na raznih tekmovanjih. Med najuspešnejšimi tekači so nedvomno reprezentant Primož Miheu, pa rekreativec Jože Mori, Ludvik in Hinko Jerčič, in še mlada obetavna tekmovalca Miha Štefl in Luka Cvar med najmlajšimi. Ob zahvali za trdo delo, treninge in zmage jim je župan podelil knjižna spominska darila.

Posnetek Kristl Valtl

Eurocity, transportno in proizvodno podjetje iz Slovenj Gradca, je pred novim letom v Otiškem vrhu pri Dravogradu odprlo nove poslovne prostore in skladiščno transportni center. Družba Eurocity je prostore v industrijski coni pred časom odkupila od dravograjškega podjetja Avtoprevoz v stečaju, glede na potrebe pa so kasneje še dodatno odkupili del zemljišča od podjetja Kograd IGEM in občine Dravograd. Glavna dejavnost podjetja je transport, poleg te dejavnosti pa ima družba tudi proizvodno dejavnost. Leta 1996 je zaposlovala 20 delavcev, danes samo v proizvodnem obratu grelnih sedežev dela 100 ljudi.

Posnetek Jasmina Detela

Kar pet mladih likovnikov, večinoma študentov, je pripravilo v radeljskem Arsu presenetljivo likovno razstavo. Že sama postavitev in domišljen kulturni program pod taktirko Petre Placet sta privabila v salon predvsem mlajšo generacijo.

Z deli, pretežno portreti v oljni tehniki in nekaj krajinami, je dominirala Andreja Hribnik, Gorazd Markovič in Jernej Topler se postavljata s toplimi barvami, Vojko Gmajner in Andrej Mivšek pa iščeta likovni izraz v temnejših iskanjih, ki tudi pritegnejo obiskovalca. Mladi trdijo, da naj bi ta razstava postala stalnica, da bi mladi ljubitelji likovnega izražanja sleherno leto v drugi občini dali na ogled svoja dela. Predvsem pa, vrata niso nikoli zaprta, torej je to tudi vabilo vsem, ki imate voljo do kulturnega ustvarjanja vseh zvrsti.

Posnetek Kristl Valtl

V knjižnici Ksaverja Meška v Slovenj Gradcu je bilo sredi decembra potopisno predavanje z diapozitivi. Obiskovalce sta popeljala v Papuo Novo Gvinejo Darja Hoenigman in Robert Gartner.

Posnetek Metoda Hovnik

Dom starostnikov v Črnečah je pripravil razstavo likovnikov Univerze za III. življenjsko obdobje. S Koroške sta sodelovala Lojze Kralj in Irena Prapotnik, ki sta razstavo tudi postavila. Tovrstne prireditve stanovalce doma razveseljujejo in bogatijo.

Območna organizacija združenja veteranov vojne za Slovenijo "Zgornja dravska dolina" je pred vstopom v tretje trisočletje v Radljah razvila svoj društveni prapor. Bil je lep, velik dogodek, na katerem so bili kot soorganizatorji tudi slovenski častniki tega območja, kar iz petih občin, pa člani ZB NOV in predstavniki organizacij na državni ravni in župani vseh občin tega območja. Prapor je ob razvitju sprejel predsednik veteranov Janez Helbl, sledil pa je prijeten družabni večer.

Posnetek Kristl Valtl

V Črni so dan pred božičem odprli novo zdravstveno postajo, ki ima skupaj z lekarno 350 kvadratnih metrov površine. Pred tem se je zdravstvena postaja dobrih trideset let stiskala v najetih prostorih Centra za usposabljanje, delo in varnost Črna na Koroškem.

Posnetek Jasmina Detela

Vstop v novo leto, za nekatere kar v novo tisočletje, je bil tudi na Koroškem kar se da slovesen. Mnogi so polnoč pričakali na prostem, programi z ognjemeti so bili tako rekoč v vseh občinskih središčih. Ljudje so nazdravljali, si zaželeli sreče, zdravja in uspeha... Za hip smo pozabili na tegobe in se zazrli naprej - novim izzivom naproti.

Posnetek Andrej Knez

V prostorih Koroškega pokrajinskega muzeja Slovenj Gradec so odprli razstavo Mislinjska železniška proga 1899 - 1969: ob stoletnici otvoritve. Uvodni govor v odprtje razstave, ki bo na ogled do 31. marca 2000, je podal direktor muzeja Marko Košan.

Posnetek: Metoda Hovnik

Predpraznično vzdušje so po mnogih naših krajih popestrile godbe na pihala, ki se ob tej priložnosti predstavijo v svoji najbolj bleščeči luči. Letošnji božično novoletni koncert Pihalnega orkestra Ravne v športni dvorani OŠ Prežihovega Voranca je ponovno privabil številne poslušalce in navdušil z odlično izvedbo godbenikov, ki jim je v delu koncerta stala ob strani pevka Marjana Mlinar. Večer so popestrili tudi mladi plesalci, med njimi svetovna prvaka Lena in Matic Pavlinič.

Slovenjgraški Lions klub je tretjo obletico delovanja zabeležil z dobrodelno prireditvijo, na kateri so zbrali dober milijon tolarjev. Denar so med drugim namenili za pomoč slepim in slabovidnim, socialno ogroženim družinam, društvu Ozara in Centru za usposabljanje delo in varstvo Črna. Dragu Filaču, slepemu glasbenemu samouku iz Šentjanža pri Dravogradu, so podarili računalnik s programsko opremo za slepe, družini Laznik z Ojstrice lesen kuhinjski kot in družini Sekolovnik s Kozjega Vrha zmrzovalno skrinjo.

Posnetek Jasmina Detela

Silvestrski tek okrog Javornika na Ravah je znan že širšemu krogu ljudi. Manj znani so nekateri drugi rekreacijski dogodki ob novem letu, kajti prvo jutro novega leta je večina Slovencev kar prespala. V Dravogradu, pred zdravstvenim domom, pa so se tudi letos okoli 9. ure zjutraj - že petnajstič zapored, zbrali člani terapevtske skupine Šola za zdravo življenje in na novoletno jutro tekli. Kljub minus deset stopinjam celzija, toliko je to jutro nameril termometer, je okoli 40 članov skupine teklo dobrih deset kilometrov (posnetek Jasmina Detela).

Na prvo jutro leta 2000 je bilo živahno tudi pri okrepečevalnici Matjaž v Podpeci. Med osmo in deveto uro zjutraj se je tam zbralo okoli 30 planincev, ki so se sprva podali do votline kralja Matjaža, od tam pa so pot nadaljevali do doma na Peci.

Na god svetega Štefana, zaščitnika živali, so tudi pri podružnični cerkvi svetega Jošta na Javorju nad Črno na Koroškem prvič blagoslovili konje. Na pobudo Tomaža Modreja in Mrtina Cigaleta je kljub slabemu in snežnemu vremenu sedem rejcev konj pripeljalo svoje konje na "žegnanje", ki ga je opravil mežiški župnik v pokoju Jože Lodranta, ob sodelovanju domačega župnika Toneta Vriska. Kot sta povedala Tomaž Modrej in Martin Cigale, bo odslej blagoslov konj na Javorju tradicionalen.

Posnetek Franc Jurač

V decembru je potekala široka vseslovenska akcija Nivee in CUDV Črna na Koroškem, z namenom promocije Nivee in centra, ob pridobitvi kombija za potrebe te humanitarne ustanove. V akcijo se je neposredno vključilo okoli 50.000 ljudi. Prejšnji teden je bila v Črni tudi slovesnost, na kateri so izžrebali dobitnike nagrad in prevzeli kombinirano vozilo za potrebe CUDV.

Posnetek Jasmina Detela

Na Celjski cesti v Slovenj Gradcu je zrasel pravi prodajni center Koroške trgovine - ZIPO. Center je prvi rezultat združitve treh koroških trgovskih družb: Oskrbe iz Dravograda, Ponudbe iz Radelj in Zile iz Slovenj Gradca, in v njem na enem mestu dobite skoraj vse. Tudi cene velja preveriti, pravijo pri Koroški trgovini.

Posnetek Metoda Hovnik

Člani koroško-šaleškega jamarskega kluba Speleos - Siga iz Velenja so skupaj s Kulturnim društvom Avgust Hribar iz Doliča in Kulturnim društvom Valdek iz Završ pri Mislinji že četrtič pripravili žive jaslice v jami v Hudi luknji. Zamišle živih jaslic v Hudi luknji je dala domačinka Stana Lušnic-Arsovska. Lanskoletno postavitve živih jaslic si je ogledalo preko 2700 obiskovalcev.

Posnetek Franc Jurač

V Galeriji N Kolar v graščini Roterturn v Slovenj Gradcu je bila v predprazničnem vzdušju odprta razstava slikarskih del ak. slikarja Karla Pečka. Prodajna razstava, ki jo je v decembrskih in prvih januarskih dneh (odprta je bila do 15. januarja) obiskalo lepo število ljudi, je ponudila velik del opusa priznanega slovenjgraškega umetnika, s poudarkom na njegovih delih iz cikla Uršlja gora.

Piše: **Niko R. Kolar**

PLURALIZEM RAZLIČNIH INTERESOV ALI POTOP SAMOPRISPEVKOV...

Slovenjgraški referendum o samoprispevku za izgradnjo športno-rekreacijskega centra z bazeni v občini Slovenj Gradec je v decembru 1999 doživel sila povprečen odziv pri občanah (glasovanja se je udeležilo skupno 6345 ali 48,87 % volilnih upravičencev). Še posebej zanimivo in kar malce šokantno je, da je bilo "proti" 3848 volilnih upravičencev ali 61,09 % tistih, ki so glasovali, medtem, ko se je "za" odločilo 2451 volilnih upravičencev ali 38,91 %.

Če bi se mimo vseh strokovnih in drugih analiz dotaknil razglabljanja o upravičenosti razpisa referenduma, bi vsekakor ponovno podpiral "ožji" občinski interes, kot sem ga podpiral v preteklem letu, seveda pa s svojimi subjektivnimi pogojniki, ki sem jih tudi na glas razlagal v mestnem svetu Mestne občine Slovenj Gradec. Najprej naj poudarim, da sem se pridružil tistim občanom, ki so bili mnenja, da je samoprispevek še vedno možna oblika zbiranja sredstev za skupne naložbe v objekte, predvsem tiste, ki so koristni za vsakega občana, ne glede na to, ali je bolj ali manj premožen in ne glede na to, ali je kmet ali delavec. Seveda pa ob solidni finančni državni participaciji, ki bi lahko bila ena izmed partnerjev za izvedbo zastavljenega projekta, poleg še kakšnega konzorcija treh ali štirih podjetij iz občine, ki bi v smislu določenih koncesij prispevali svoj finančni delež in razbremenili občane, da bi le ti pridali svoj minimalni samoprispevski znesek (manj kot 1 % od svojih neto osebnih dohodkov mesečno za dogovorjeno dobo). Zakaj sem tako razmišljal in govoril? Predvsem zato, ker znam tudi s preprostimi besedami, brez "leporočja" utemeljiti upravičenost izgradnje zimskega bazena v Mestni občini Slovenj Gradec. Še vedno sem prepričan, da bi tak športno-rekreacijski center, s poudarkom na zimskem bazenu, prišel prav osnovnošolski in srednješolski mladini, mlajšim odraslim in v precejšnji meri tudi starejšim. Prav bi prišel vsem tistim športnikom, ki se v zadnjih obdobjih iz drugih mest in držav zadržujejo v občini Slovenj Gradec (nogometaši, košarkarji, rokometarji, judoisti itd.) na letnih oziroma zimskih pripravah in so eden od manjših kamenčkov v mozaiku turističnih pretenzij Mestne občine Slovenj Gradec.

Mislinska dolina ima po svoje krasne naravne danosti za turizem in bogato kulturno tradicijo. Je pa skoraj gola in bosa z določeno gostinsko-prenočitveno ponudbo na podežlju, preskromna s hotelsko in rekreativno infrastrukturo ter manj zanimiva za stacionarni turizem... Ker pa so seveda tako razmišljanja samo razmišljanja, bom vsaj zase in še s kom popotoval v sosednje Ravne, v nekoliko oddaljeno Topolšico, ali pa se bom morda enkrat letno spustil celo do Zreč, kjer bom poskušal nadoknaditi slovenjgraško "plavalno" praznino in se predajal meditiranju o pluralizmu različnih interesov, s poudarkom, kako lepo bi bilo, če bi samoprispevki ne bili tako prekleto komunistično obarvani in tako zelo v napoto današnjim demokratom vseh vrst, ki so namazani z najrazličnejšimi koristnimi in tudi škodljivimi žavbami.

Še enkrat poudarjam, da bom morda veliko bolj dosledno spregovoril in še kaj zapisal po oceni o neuspešnem referendumu v Mestni občini Slovenj Gradec, ki jo bo podal župan, s tem, da bom zelo spoštoval voljo občanov v Mestni občini Slovenj Gradec, ki so zlasti v nekaterih četrtinah in primestnih vaških skupnostih bili energično proti in so ob izteku tranzicijskega obdobja ter izteku preteklega tisočletja potopili samoprispevek kot dajatev za skupno krajevno potrebo, "za vse večne čase".

Bil je prehod v leto 2000...

Veliko hrupa, malo dejanj

Piše: **Miro Petek, novinar Večera**

Ali leto 2000 pomeni prestop v novo tisočletje ali bo na ta korak treba počakati še leto dni? Naj se s tem ukvarjajo pikolovci ali znanstveniki, za povprečnega Zemljana je bil prehod v leto 2000 zanimiv vsaj zaradi okrogle številke. Po svoje smo imeli kar lep privilegij, da smo učakali, doživeli in preživeli ta nevsakdanji dogodek.

Za slovensko politično ozračje je značilno nenehno oziranje v (pol)preteklost, nenehno spraševanje, kaj tiči za tem, kaj je "zadaj", in na ta način se izgublja energija za tisto, kar nas čaka, kar je pred nami, kar je spredaj. In tudi povprečno koroško dušo ni mogoče vzeti iz tega konteksta.

Če je danes že konec zadovoljstva, da smo doživeli to okroglo leto in so misli že trezne, pa bo počasi napočil tudi čas, ko se povprašamo, kaj neki nam lahko priinese. Solz in znoja je naša Koroška že kar vajena: solze kot simbol velikokrat zelo bednega položaja zaposlenih in vseh travm, ki so jih prinašali stečaji in odpuščanje, znoj kot prisposoba za gospodarsko podobo te regije, ki še vedno predvsem prodaja delo, manj znanje.

Solz najbrž ne bo zmanjkalo: gotovo se bo letos in v prihodnjih letih kakšnim tridesetim **stečajem** v regiji pridružil še kakšen. V železarni bodo pričeli s čiščenjem tako imenovanih mrtvih ali neaktivnih družb, ki praviloma nimajo zaposlenih, vendar se lahko pojavijo tudi kakšni zapleti. Tudi ostale družbe glede viškov delavcev niso povsem nedotakljive, čeprav so za letos že napovedi in obeti, da podjetja tako imenovanega jedra sistema ne bodo več poslovala iz izgubo. Metal in Noži so bili pozitivni že v lanskem letu. Armature Muta pa bodo v kratkem dobile novega večinskega lastnika.

Rudnik v Mežici bo po dobrih treh stoletjih čez leto ali dve na vrata obesil navček in rudarjenje bo le še v knjigah, fotografijah, filmih in v muzeju. Lesna Slovenj Gradec konec tega leta gotovo ne bo dočakala takšna, kot je, upati je le, da bo kar najmanj pretresov.

Gozdno gospodarstvo Slovenj Gradec se je konec lanskega leta po tihem centraliziralo, kar je v začetku tega leta že naletelo na ogorčenje v Mežiški dolini, kjer je letna sečnja predstavlja polovico proizvodnje v gegeju. Obetajo se zapleti. Prevent, tretji izvoznik v državi, zaokrožuje naložbe na Koroškem in se ozira po svetu in te dni je že odprl tovarno v Sarajevu.

Za **zadružništvo in kmetijstvo** bo težko leto, kjer objektivnim težavam lahko mirno pripišemo še nerazumljive - glede na poročila policistov pa kar kriminalne - odločitve v vodstvu nekaterih zadrug, hranilnih službah in podjetjih. Posamezniki so "pokurili" stotine zadružnih milijonov, na kar koroški kmet gleda nerazumljivo mirno, skorajda brezbrizno, kot da se ne bi zavedali, da so brezobzirno jemali vsakemu posebej. Medtem ko povprečen kmet ni mogel do slabega milijona kredita, so posvečeni posamezniki dobivali deset ali sto milijonov nezavarovanih kreditov, tako rekoč nepovratnih sredstev. Tudi v koroškem kmetijstvu deluje tranzicija: čez desetletje ali dve se nihče ne bo več spomnil ali vprašal, od kod in kako nekomu to silno bogastvo.

Leto 2000 - pa še **volilno** je vrh vsega - bo gotovo leto, ko se bomo Korošci ponovno ozirali proti Ljubljani, temu novemu Beogradu, ki je po mnenju in izkušnjah mnogih celo hujši kot pravi Beograd. Pravi Beograd je bil svojčas tako daleč, Jugoslavija pa tako velika, da se je državo še dalo okrog prinesiti. Danes pa vlada in ministristva v Ljubljani, ki se brez sramu vgrajujejo v drag marmor, neusmiljeno režejo podežlju tanek in skopo preračunan kos kruha. Ko pa se že odločijo in po dolgih mukah in prizadevanjih tudi kaj dajo, je hvaležnost Korošcev običajno brezmejna. Ne, treba je zahtevati še več ali pa vsaj toliko, kot Koroški gre: od delovnih mest, cest, železnice, postelj v bolnišnici, domov za starejše občane, telovadnic in šol do kulturnih domov.

Toda, kot smo že omenili, leto bo volilno, veliko bo obljub in hrupa, malo dejanj.

40 LET DELAVSKE - LJUDSKE UNIVERZE RADLJE

IZOBRAŽEVANJE

ZA DEJAVNO ŽIVLJENJE IN UVELJAVLJANJE V POKLICU

Ljudska univerza v Radljah je zadnje dni minulega leta proslavila pomemben jubilej, 40 let svojega izobraževalnega poslanstva in dela.

Kar precej je ljudi, ki so se zapisali v zgodovino teh desetletij, bodisi kot vodje, denimo Drago Lukner, in tisti, ki so in še s političnih položajev razumejo in podpirajo izobraževanje ljudi, kakor tudi tisti, ki so dajali na razpolago strokovno andragsko delo za nova znanja tisočim ljudi. Zadnjih 20 let vodi ustanovo gospa Danica Kotnik. Za delavsko univerzo Radlje so značilne nekatere posebnosti. Ustanovljena je bila na območju, ki je imelo najslabšo izobrazbeno strukturo v pokrajini, bila je z najslabše razvito povezavo s širokim planinsko - kmetijskim zaledjem in nastajala je v krajih, ki že zaradi izključno mejnega položaja v političnih perspektivah tistega časa "ni bilo pomembno".

Morda je bilo tudi nekaj kadrovske sreče, da so k takrat politično pozezanemu družbenopolitičnemu izobraževanju takoj močno dodali mnoge oblike in vsebine splošnega izobraževanja. To se je kazalo v verificiranih večernih šolah, vse od dokončanja osnovnega šolanja, in kaj kmalu tudi prvih poklicnih šol, predvsem v kovinsko predelovalnih smereh, ki se jim čez leta pridružijo ekonomske in druge, denimo strojniške usmeritve: nad 1380 uspešnih, 65 jih je doseglo višjo izobrazbo.

Vsekakor je Ljudska univerza, poleg prave množice raznih izobraževalnih tečajev, ponudila tudi druge vsebine študija za pridobivanje znanja, ki se je za posameznike končalo na višjih ali celo visokih šolah.

Začetek je bil v Radljah. Pri tem je univerza v pomanjkanju kadrov sodelovala s podobnimi ustanovami v Mariboru in na področju komercialno-ekonomskega izobraževanja tudi s Slovenj Gradcem. Seveda so bili tudi domači verificirani programi, kar je po svoje prinašalo tudi predavateljske in druge kadre iz domačega okolja.

Res je, da je bilo neredko potrebno trošiti veliko moči v mukotrpna prepričevanja politikov, ki so imeli najčesče v rokah inštrumente financiranja, kaj je za prihodnost območja pomembno. Seveda je bila, podobno kot drugje, tu še množica takratnih oblik obrambnega usposabljanja, pa usposabljanja za varnost pri delu, higienski minimumi in podobno.

Če pozorneje pogledamo, ga skoraj ni področja, kamor te oblike izobraževanja ne bi posegle. Le gozdarji so si uredili tako imenovano lastno interno izobraževanje, kar je s prihodom nove tehnike od gojenja do spravila in predelave zahtevalo svojstvene pristope in znanja.

Če potegnemo črto - nad 16% aktivnega prebivalstva teh krajev je pridobilo vsaj za stopnjo večjo izobrazbo. Skratka - Ljudska univerza je v teh štirih desetletjih dala v te kraje in ljudi veliko več, kot izgleda na prvi pogled. Če pogledamo številke, so to rezultati, ki bi jih normalno dajala normalna srednja šola, če ne še precej več, stala pa bi nedvomno večje denarje, ki jih po gospodarski moči revno območje vsekakor ni imelo.

Tako je bila ta ustanova za marsikoga edina možna stopnička v svet znanja, ki je danes vsaj približno enako regiji. Današnji, vse hitrejši tehnični razvoj in potrebe vse bolj liberalnega kapitala pa že jasno kažejo, da bodo imele Ljudske univerze tudi v prihodnje še veliko dela.

Zaskrbljujoče je le, da je kolegij županov zgornje Dravske doline v začetku lanskega leta sprejel sklep, da je LU še najbolj smotrno likvidirati, svojo uspešnost pa bomo merili po metrih asfalta...

Kristl Valtl

Družinsko podjetje Janka Smolarja gleda naprej

STRANKA IMA VEDNO PRAV

Ko brskamo po zares starih zapiskih o delu in življenju na ozemlju današnje Koroške, lahko naletimo tudi na zanimivost, ki govori o hrani in takratnih prehranjevalnih navadah tukaj živečih ljudi. Ker bo tokrat nekaj več besedi o mesnih izdelkih in svežem mesu, moramo hitro povedati, kako so ta problem takrat reševali kmetje. Na popolnoma preprost način - sistem razdeljevanja svežega mesa je bil to. Vedno je klal drug kmet, meso pa so raznosili, razdelili...

Ponavljajoči ciklusi in vedno sveže meso. (Do prve zamere, bi rekli danes...)

Vodilo, da je stranka nad vsem in ima vedno prav, je z vztrajnostjo, prizadevnostjo in kvalitetno ponudbo mesnih izdelkov in svežega mesa, dodobra podčrtal JANKO SMOLAR, ki vodi družinsko firmo in je danes poznan po vsej Koroški in še dlje.

"Kot samostojni podjetnik sem začel leta 1991 v mesnici v Trgu 4. Julija v Dravogradu. Po dobrem letu sem zaposlil dodatnega mesarja, nato še svojo ženo, v tem času se je tudi sin izučil za mesarja, tako da smo dokaj hitro pričeli kot družinska firma. Prvi koraki so bili seveda skromni, vseeno pa smo že razmišljali o razširitvi naše dejavnosti.

Leta 1996 smo se preselili v današnjo stavbo na Mariborski cesti, katere prostori so v prvi vrsti namenjeni za predelavo mesa. Izdelujemo kuhane proizvode (od tlačenke do kašnatih klobas), parjene proizvode (hrenovke, posebne salame...), poltrajne in trajne mesne izdelke. Pri sami proizvodnji in oddaji svežega mesa v prodajo je obrat pod stalno veterinarsko kontrolo. Proizvodni obrat je registri-

Obrat izpolnjuje vse sanitarno tehnične predpise...

ran in ima status izvozne predelave v državi, s katerimi ima Slovenija ustrezen sporazum.

V firmi dela 17 za stroko usposobljenih ljudi, del je zaposlen v proizvodnji, del pa v prodaji. Prodaja izdelkov in svežega mesa poteka v lastnih mesnicah v Dravogradu, Radljah, na Ravnah, na Prevaljah in v Črni na Koroškem. Poleg tega je potrebno omeniti tudi trgovinsko prodajo, ki je prisotna po vsej Koroški in delu dravske doline do Ožbalta. Tu so še standardni odjemalci takojmenovane družbene prehrane itd., je raportno strnil spomine in sedanje delo Janko Smolar.

Za pokrivanje potreb obsežnega trga, pravi Smolar, je potreben tedenski zakol 10-13 glav govedi in 80-90 prašičev, seveda glede na povpraševanje, pa tudi letni čas igra tu pomembno vlogo. V času kolin je zaznaven upad prodaje govejega mesa, sem sodijo tudi v "domaćih štalcah" vzrejeni bikci, ki končajo kot "črni zakol".

"Glede na nove predpise, ki so tipični za takšne obrate, kot je naš, pa za vnaprej razmišljamo o investiciji v novo razsekovalnico in pakirnico ter še za bolj dodelano finalno proizvodnjo polproizvodov in končno izdelanih termičnih jedi. V vse to nas sili zdrava konkurenca, brez te bi kar nekako zaspali. Kar se tiče značilnosti naših proizvodov, da ljudje govorijo, da smo drugačni od drugih, je recepturna klasika - izogibamo se novodobnim industrijskim dodatkom in mesnine izdelujemo po stari "tehnologiji" (prekajevanje z bukovimi drvimi, da ne govorimo o paci, česnu, kumini itd.) Zadovoljni smo, da ljudje znajo ceniti kvaliteto in mi jim to tudi za primerno ceno nudimo.

Janko Smolar

Povedati moram, da so se spremenile tudi kupovalne navade. V preteklosti so ljudje npr. kupovali svinjske polovice, stegna itd., danes je tega zelo malo, zato pa prodamo veliko svežega mesa v tako imenovani konfekcijski obliki. Kupci si ne delajo več zaloga, mislim, da je čas zamrzovalnih skrinj minil. Tudi to je eden od znakov naše poti v EU. Sicer pa zakonodaja, ki ureja področje veterinarstva, in predpisi, ki iz tega izhajajo, dovolj jasno pokažejo, kam kakšen obrat sodi. Pri nas pretresov ne bo, ker obrat izpolnjuje sanitarno tehnične pogoje, pa tudi omejevanje tedenske proizvodnje do 7,5 t izdelkov bo za naše kapacitete - opremo in prostore, kar pravišnja.

Že sedaj se je spremenil nadzor nad proizvodnjo mesa in mesnih izdelkov, kot tudi evidentiranje in sledljivost mesa (označitev od rejca do kupca). Sprejeti pravilnik ima prehodno obdobje dveh let, da se odpravijo pomanjkljivosti, za tem se bodo obrati ponovno registrirali," razmišlja Smolar o bližnji prihodnosti.

Kot moder gospodar trdi, da bo razvoj v tej panogi gospodarstva možen in absolutno odvisen od čim večjem izobraževanju kadrov. Našo prednost pred močno evropsko konkurenco pa vidi v specifikah, ki je v veliki meri povezana z naravo in njenimi danostmi. Naša ekstenzivna vzreja (paša) prinaša surovini (mesu) toliko dobrih lastnosti, da je farmski način vzreje kvalitativno neprimerljiv. Prav zaradi tega mu tudi ni vseeno, kaj se dogaja z edino klavnico na Koroškem, ki je bila zgrajena z namenom, da bo služila koroškim kmetom, da o humanitarnih vidikih prevoza živine v desetine kilometrov oddaljene kraje niti ne govorimo.

MARJAN V.

Kelag bo odštél osem milijonov šilingov

Avstrijska hidroelektrarna družba Kelag bo plačala odškodnino zaradi obratovanja HE Golica. Večino denarja v povodje Bistrice.

Vprašanje individualnih odškodnin je še odprto.

Obratovanje hidroelektrarne Golica - Koralpe, ki je v večinski lasti avstrijske elektrarne družbe Kelag, je v poplavno ogroženih območjih Dravske doline ves čas spremljalo nezadovoljstvo tamkajšnjih prebivalcev. Slednje so večkrat vznemirjali lažni alarmi o nevarnosti poplav, po zadnji sprožitvi alarma pa so se občani Mute odločili za tožbe, s katerimi zahtevajo izplačilo odškodnine.

Vprašanje individualnih odškodnin je še vedno odprto, medtem ko je država že rešila vprašanje odškodnine, ki jo je zahtevala od avstrijske elektrarne družbe Kelag. Hidroelektrarno Golica namreč že od začetkov zaznamujejo kršitve meddržavnega sporazuma o minimalnem pretoku reke Bistrice, ki ga je Kelag pogosto kršil, saj so bili pretoki reke pod predpisanimi nivoji.

Zaradi kršitev sporazuma je vlada republike Slovenije že pred štiri leti na podjetje Kelag naslovila odškodninski zahtevek, v katerem je terjala plačilo škode, ki je nastala zaradi posledic obratovanja hidroelektrarne. Po oblikovanju slovensko-avstrijske strokovne komisije, ki je ugotovila ekološko škodo, ni pa je denarno ovrednotila, je bil dosežen sporazum, po katerem bo Kelag Sloveniji plačal odškodnino v višini osem milijonov avstrijskih šilingov.

Slovenska vlada je od avstrijskega Kelaga sicer zahtevala 17,3 milijone šilingov, do te vsote pa je prišla na strokovnih podlagah Vodnogospodarskega inštituta. Po pogajanjih je Slovenija dosegla izplačilo osmih milijonov, večino denarja pa bodo namenili vzdrževalnim delom v povodju Bistrice.

(plt)

LITTERA SCRIPTA MANET - NAPISANA ČRKA OSTANE

grafični studio

- ✓ grafično oblikovanje
- ✓ tehnično urejanje tiskovin
- ✓ priprava za tisk
- ✓ produkcija tiskovin
- ✓ elektronska montaža
- ✓ skeniranje (A3-8200 dpi)
- ✓ barvni izvlečki (fotoliti)
- ✓ grafični filmi
- ✓ barvni izpisi format A2
- ✓ elektronski proof

(v podlagi tisk iz delavnice Matevža Cerdona, 15. stoletje)

Mislinjska železniška proga

Bodo tirnice znova položili?

Ko so v drugi polovici decembra v prostorih **Koroškega pokrajinskega muzeja Slovenj Gradec** odprli jubilejno razstavo, ki prikazuje drobce iz življenja in dogajanja ob progi med Velenjem in Dravogradom, ki je bila za mnoge pred tridesetimi leti neupravičeno ukinjena in tračnice pobrane, so se številni udeleženci spraševali, ali bo res prišlo do ponovne gradnje te železniške povezave. Srednjeročni razvojni načrt namreč to možnost obljublja! To bi med drugim pomenilo dobro povezavo tega dela z Evropo in seveda razbremenitev cest s preusmeritvijo tovornega prometa na železniškega. Potniški železniški promet pa najbrž, ob množičnemu avtomobilizmu in bolj prilagodljivemu avtobusnemu prometu, ne bi bil več mogoč.

Vendar pa namen te razstave ni napovedati obnovitev proge. Nastala je zaradi slučajnega odkritja albuma 16 fotografij pred tremi leti, med urejanjem arhivskega gradiva mestnega župnika Jakoba Sokliča.

Te fotografije "dokumentirajo gradnjo proge, zlasti odsek med Hudo luknjo in Slovenj Gradcem...", za takratne čase pravi inženirski podvig, je dejala avtorica razstave **Valerija Grabner**.

Dodatno gradivo so prispevale še druge ustanove in posamezniki, med njimi posebej domačin **Jurij Simoniti**.

Obiskovalci si bodo do konca marca lahko ogledali mejnike v razvoju železnice v Evropi in Avstriji, oris življenja v Slovenj Gradcu na prelomu stoletja, utrip na železniški postaji, prizadevanja za gradnjo proge od leta 1856, kar je bilo zahtevno delo.

Sledi prikaz življenjskega utripa ob progi do druge svetovne vojne, ko je bila proga večkrat poškodovana; od leta 1945 obnovljena je bolj ali manj živovarila in bila 1968 ukinjena za potniški in leto pozneje tudi za tovorni promet. Ob koncu razstavnih prostorov je prikaz današnjega stanja na trasi in priljubljena maketa z vlakci članov Društva ljubiteljev železnic. O vsem tem je izšel katalog ob 100-letnici otvoritve mislinjske železniške proge, ki ga bodo predvsem domačini z zanimanjem prebirali.

S.Šavc

Podgorje pri Slovenj Gradcu:

Trikranjevski koledniki že peto leto prinašajo v domove blagoslov

V Podgorju pri Slovenj Gradcu je župnijski urad Svete Urha letos že petič zapored pripravil obhod Svetih treh kraljev po domovih. Na predvečer praznika sta dve skupini otrok (trije pastirčki, trije kralji, harmonikar) obiskali vseh 200 družin v vasi. Domačim so zapeli in jim zaželeli blagoslov v novem letu, s kadilom so pokadili prostore hiš, zapisali s kredno na vhodna

vrata letnico in začetnice imen svetih treh kraljev. Obleke so si izdelali sami, le plašče jim je zašila šivilja, krone pa so naredili iz kartona in pozlačenega papirja. Pot jim je v mračnem večeru kazala betlehemska zvezda repatica, ki jo je nosil eden od pastirčkov.

"Koledovanje je star običaj, ki ga v Podgorju oživljamo že peto leto. Obiskujemo ljudi in prosimo za dar - denar, ki ga namenimo otrokom v misijonskih deželah. Po svojem izvoru je trikranjevsko petje od hiše do hiše poganska šega, ki je označevala konec enega leta in prihod novega. Trikranjevski koledniki s svojim prihodom oznanjajo veselo novico Jezusovega rojstva," je povedal podgorski župnik **Leopold Korat**. Letos namenjajo denar projektu Srečni otroci v Braziliji. To je poseben kraj, mesto Corumba v Braziliji, ki leži na pobočju reke Paragvaj na meji z Bolivijo, kjer živijo otroci, ki so jih starši zapustili ali pa zanje ne morejo skrbeti. Slovenski misijonar Ernest Saksida je leta 1961 prevzel pastoralno skrb za barakarska naselja na tem področju in pričel graditi mesto, ki ga je poimenoval Don Boscovo mesto. Dečkov, ki se preživljajo na ulici, je iz leta v leto več, Don Boscovo mesto pa je premajhno za vse, zato letošnji koledniki zbirajo denar za razširitev Don Boscovega mesta v mesto Srečnih otrok. Sredstva letošnje akcije bodo pomagala fantom, ki jim je ulica dom, veselje in žalost.

Jasmina Detela

Sveta Neža:

Množično obiskali kraj zločina

Drugo nedeljo v januarju je spominski park NOB pri Sv. Neži na Koroškem Selovcu obiskalo okrog tristo domačinov. Iz raznih smeri so člani borčevskih in veteranskih organizacij, svojci pobitih, mladi taborniki in planinci s starši ter učenci OŠ Juričevega Drejčka (razen najstarejših udeležencev) peš prehodili mrzlo zimsko pot. Ob sedmih spominskih kamnih v gozdu, postavljenih zavednim možem, ki so jih nemški policisti januarja 1945 iz dravograjskih gestapovskih zaporov na ta kraj prišli mučiti in pobiti, je zbranim o tem žalostnem dogodku pripovedovala takratna aktivistka **Lojzka Pavlin-Cvetka**.

Cvetka je sodelovala pri skritem pokopu trupel nesrečnih talcev, med katerimi so bili tudi sedemnajstletni kurir Juričev Drejček iz bližnjih Dobrij, pa Gostenčnikova iz Jurčkove domačije pod Uršljo goro, kjer so bili partizani izdani, ujeti in prepeljani v zapore jeseni 1944 leta. Okupatorjeva vojska se je zadnje mesece vojne tod še posebej znašala nad prebivalstvom, zato so bili partizani silno previdni in so šele po nekaj tednih trupla talcev skrivaj pokopali pri bližnji cerkvi.

Kulturni program s partizanskimi pesmimi so izvedli šolarji, zapeli pa so tudi udeleženci svečanosti in se ogreli s petjem.

S. Šavc

Družina Stachel z Raven ima nov dom

Iz dveh skromnih sobic v trosobno stanovanje

Letošnji božični prazniki so bili za družino Stachel z Raven na Koroškem nekaj posebnega. Nekaj dni pred Božičem sta Stojan Gerdej, direktor Stanovanjskega podjetja Ravne, in Ivana Klančnik, županja občine Ravne, Ireni Stachel, materi petih otrok, izročila ključke novega trisobnega stanovanja v bloku na Javorniku 19. S tem se je končala še ena žalostna zgodba številne družine, ki se je več kot deset let stiskala na borih 36 kvadratnih metrih, brez lastne kopalnice in stranišča.

"To je bilo najlepše darilo, ki ga je naša družina kdajkoli dobila. Tega prehoda v novo leto prav gotovo ne bomo nikoli pozabili," je povedala Irena Stachel.

Veseli je v družini je neizmerno. In kako ne bi bilo, saj so po dolgih letih čakanja, obljub in prošenj, nazadnje le dobili nov, večji dom. Konec je kopanja v banjici sredi sobe in spanja v skupni sobici. Vse tri deklice, dvanajstletna Teja, devetletna Tadeja in osemletna Tjaša, spijo vsaka v svoji postelji v lastni sobi, prav tako najmlajša, še ne dveletna Tilen in Tadej, svojo spalnico imata tudi starša, Irena in Alojz.

Prejšnji stanovalci so v stanovanju pustili tudi nekaj opreme: otroško in dnevno sobo ter kuhinjo s pomivalnim strojem - slednji je za številno družino posebej dobrodošel. Kupnino zanjo bo poravnala občina Ravne, ki je skupaj s Stanovanjskim podjetjem prisluhnila stanovanjski stiski številne družine.

Stojan Gerdej, direktor Stanovanjskega podjetja, ki je že večkrat prisluhnil stanovanjski stiski družin z nižjimi dohodki, je povedal, da so kar nekaj časa iskali primerno stanovanje za številno družino. Lansko leto jim je, tudi zaradi naklonjenosti prejšnjih stanovalcev, končno uspelo najti dovolj veliko stanovanje.

Družina si je stanovanje uredila za prvo silo, čaka pa jih plačilo prvih položnic. Januar in februar bosta za družinski proračun, zapo-

slen je namreč samo oče Alojz (Irena je izgubila službo, ko je zanosila z dvojčkoma), najhujša. Poleg stroškov selitve jih čaka še plačilo prvih položnic. Star računalnik in televizor, ki si ga želijo Tjaša, Tadeja in Teja, bosta zanje še dolgo lepe in (ne)uresničljive sanje(?). -jd

KELNARGA JE BITI FAJN...

Tako nekako poje stara slovenska pesem o naših natakarcih ali točajkah, ki v gostinstvu strežejo zahtevnim in manj zahtevnim gostom. Nekatera dekleta se že od malega vrtijo okrog gostov, pomagajo pri strežbi, predvsem tam, kjer je gostinstvo družinska tradicija. Tako je tudi pri **Marinu** v Šentanelu.

Bila je sobota in oba gostinska prostora sta bila dodobra zasedena z gosti od blizu in bolj od daleč, med drugim tudi iz sosednje Avstrije. In ker je bila sobota, ko se po šolah šolski zvonec ne oglašajo, smo videli, kako urno sta je **Lucija**, stara enajst let, in **Klemen**, star devet let, vrtela med stoli in mizami ter stregla gostom, medtem ko je starejša **Alenka** v kuhinji pomagala mami Danici pri pripravljanju hrane. Mamica nam je

Mala Lucija takole pridno streže gostom

z veseljem povedala, kako njene otroke veseli strežba za šankom in gostom za mizami. Gosteje pa so veseli dobrih potic, tort in drugih sladkih dobrot, ki jih

znajo pripraviti v sicer kar malce premajhni Marinovi kuhinji, ki pa jo že širijo in modernizirajo. Ob majhnem premoru so mi mladi gostinci, ki seveda še res

niso tisti pravi, kar v eno dah zau-pali, da jih strežba, priprava hrane in sploh delo v gostinstvu prav zares veseli. Največ da pomagajo ob sobotah in nedeljah, ko nimajo pouka.

Ob prvih začetkih so imeli res malce treme, vendar je to zdaj že preteklost. Alenka je še dodala, da rada streže mladim, vendar le, če se znajo dostojno obnašati, ker "gostinski prostori niso kakšen cirkus".

Ob pogledu na urne in pridne Marinove mlade smo lahko prepričani, da bodo pri **MARINOVIH** v ŠENTANELU zagotovo imeli že čez nekaj let, ko se bodo otroci izšolali in si pridobili ustrezno gostinsko-turistično izobrazbo, strokovno usposobljen kader kar pod lastno streho.

FRANJO HOVNIK

Iz dela sveta občin

Temelji Koroške pokrajine

Svet koroških občin, kjer župani dvanajstih občin rešujejo skupne probleme, vodi župan Mežice in državni svetnik Janez Praper. Svet deluje tudi kot opozorilo državi, da naj Koroška v tradicionalnih okvirih še naprej ostane celota, saj gre za skupne ustanove in posebnosti, morebitna delitev med mariborsko in celjsko pokrajino pa bi gotovo povzročila slabšo "slišnost" Koroške in o njej v Sloveniji ne bi mogli več govoriti, pravi Praper.

Za uresničitev težnje so zasnovali razvojni center, ki bi z izdelavo strokovnih projektov za regijske in lokalne potrebe preko natečajev države in Evropske skupnosti poskrbel za dotok denarja. Novost je bil sprejem zakona o skladnejšem regionalnem razvoju, ki postavlja takšno ustanovo na državni nivo kot republiško razvojno agencijo z izpostavami; tako bodo domačini z manj stroški uresničili idejo, saj bo stroške dela nosila država, pravico kadrovanja pa imajo domačini.

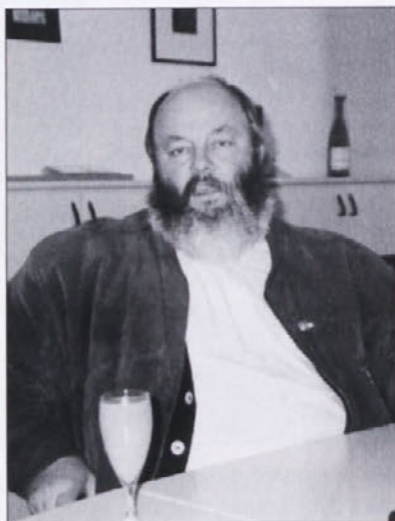
Sedež centra bo v Dravogradu, z delom naj bi pričeli spomladi in tako ustvarili temelje sofinanciranja socialnega in gospodarskega razvoja pokrajine tudi s sredstvi EU. Ta se lahko pridobivajo le na osnovi regijskih projektov, njihova višina pa bo odvisna tudi od stopnje nerazvisti.

Sicer pa se svet koroških občin zadnje čase med drugim ukvarja z utemeljevanjem potrebnih sredstev regijski bolnišnici iz naslova republiškega zdravstvenega programa in z zagotavljanjem zdravnikov ter zobozdravnikov. Usklajujejo mrežo srednjih šol, glede regijskega časopisa pa so se dogovorili, da se bodo na občinskih svetih zavzeli za denarno podporo izhajanju.

Ker gre za obmejno območje, so seveda prisotne tudi težnje presejanja zgolj občasnih stikov z rojaki v Avstriji z globljo gospodarsko navezo. Praper si je obetal več gospodarskega sodelovanja, še vedno pa je aktualno razmišljanje o skupnem industrijskem bazenu za potrebe avtomobilske industrije npr. dežele Bavarske. Tovrstnih podjetij na obeh straneh meje je že kar nekaj, sama notranja oprema avtomobilov (npr. sedeži) pa ponuja veliko možnosti odpiranja delovnih mest.

Sogovornik je povedal tudi vzpodbudne informacije o svoji občini Mežica, ki je kot nekdanje rudarsko središče pod Peco za svoj občinski praznik izbralo nekdanji dan rudarjev, 3. december. Najpomembnejše je, da se udeležajo projekti "rudnika v zapiranju", ki dajejo nova delovna mesta. Letos so pridobili sodobno tovarno avtomobilske notranje opreme tudi s soudeležbo občine, dela bo tako za dvesto ljudi. Lepo se je obnesel znameniti muzej rudarske dediščine v rovih pod Peco, ki s številom obiskovalcev (letos jih beležijo že osemnajst tisoč!) presega pričakovanja. To bo tudi vzpodbudilo turistični razvoj ob dobri rekreativni ponudbi gorskega središča.

Samo Šavc

Župan in državni svetnik Janez Praper, predsednik Sveta koroških občin

RIBIŠKA DRUŽINA RADLJE AKTIVNA SKOZI VSE LETO

Svoj ribnik, svoj dom...

Ribiška družina Radlje že 41 let združuje ribiče Zgornje Dravske doline. Družina šteje danes okoli 270 ribičev, ki gospodarijo z 210 hektarji vodnih površin, od tega je 164 ha ciprinidnih in 46 ha salmonidnih vod.

Reka Drava, ki jo delijo na dva revirja, je glavna ribolovna voda Ribiške družine Radlje, saj je zelo bogata z ribjim življenjem. V zadnjih desetih letih je bilo v reki ulovljenih več kot 80.000 kosov rib, ribiči pa ocenjuje, da je v njej okoli 30 različnih vrst rib.

Tudi salmonidne vode so bogate z ribami, v glavnem pa v njih prevladujejo potočna postrv, šarenka, potočna zlatovščica ter lipan. Ribiči Ribiške družine Radlje gospodarijo s 30 ha lovnih potokov in 16 ha gojitvenih potokov.

Ribiška družina Radlje se je pred leti odločila urediti tudi svoj ribnik, ki so ga za športni ribolov odprli leta 1995. Ribnik meri dva hektarja, vanj pa so ribiči naselili različne vrste rib. Letos oktobra so se prvič odločili in izvedli akcijo štetja in pregleda vseh vrst rib v ribniku Reš. Akcije se je udeležilo precej članov družine, ki so pregledali približno tretjino ribnika in videli tudi nekaj trofejnih rib krapov in ščuk, med slednjimi ščuko, težko 9,8 kg, ki so jo tudi pripravili.

Za ribiče pa so poleg lovnih potokov, ki jih je na tem območju sedem, pomembni tudi gojitveni potoki, predvsem za gojitev potočnih postrvi. Ribiči Ribiške družine Radlje so za njihovo gojitev uredili tudi Drakslerjev ribnik v Bistriškem jarku, velik okoli 200 kvadratnih metrov, kjer so v novembru opravili izlov potočne postrvi in jih vložili v reko Bistrico kot enega izmed ključnih lovnih potokov te družine.

Ribji zarod, približno 3200 rib, so v ribnik vložili spomladi, izlov pa je bil izredno visok, okoli 2800 potočnih postrvi, kar je za ribiče velik dosežek.

Ribiči pa poleg ribolova, vloge in izlova novega zaroda, med letom izvajajo tudi številne akcije od čiščenja voda in nabrežij, do varovanja ribjega zaroda v rekah in potokih.

Sicer pa je dolgoročna vizija Ribiške družine Radlje tudi izgradnja svojega ribiškega doma ob ribniku Reš, ki je ravno zaradi svoje lokacije in tudi živali v in ob njem turistično izredno zanimiv.

Lidija Verdnik

Aktivni ribiči ribiške družine Radlje
Posnetek: Drago Verdnik

posnetek Z. Strgar

Dolgčas po Karliju

Na novo delovno mesto, k Turistični agenciji Relax, je odšel **Karli Miheu**, ki je dal temeljni zagon Agenciji za turizem pri občini Muta. Turizem je nedvomno področje, ki zahteva dolgoletno delovanje, da začne vračati vložene napore. Muta je v času njegovega dela dosegla enkrat tretje in lani drugo mesto v tekmovanju za najlepše urejene kraje v Sloveniji. V tem času so uredili več estetskih

kažipotov, nastala je meddržavna turistična pot "Med lipami in cerkvami", soustvarjal je podobno pot od Labota do Radgone in ob tem urejal številna turistična, kulturna in druga srečanja. Karli je poznan je tudi kot avtor nekaterih povsem "prvinskih akcij". Tako je že v začetku devetdesetih organiziral prva srečanja pritrkovalcev na zvonove in s tem obujanje skoraj pozabljenega slovenskega cerkveno-glasbenega običaja in znanja teh krajev.

Je pobudnik in idejni vodja danes že širše, tudi v zamejstvu, pri sosedih znanega ansambla Quattro sax, ki ga poleg njega sestavljajo še Matjaž Isak, Peter Valtl in Vojko Trnjek. Po petih letih dela obsega njihov glasbeni razpon spoštovanja vredno širino in kvaliteto. Predvsem pa ta skupina, ki živi s svojimi kraji, ne služi sama sebi, temveč daje mladim in drugim obilo kulturnih užitkov.

So ljudje, ki dajejo veliko, pa to nekateri sploh ne opazijo, so ugotovile celo članice podeželskih žena, ki so v težavah pri delu doslej lahko zanesljivo računale na Karlija in Agencijo za turizem pri občini Muta.

-kv

IZBRALI "NAJ KOROŠKA" LETA

Poslušalci Koroškega radia so letos že petič izbirali "naj Koroška", v akciji pa je sodelovalo preko 250 poslušalcev. Med njimi je bil najbolj priljubljen kantavtor Adi Smolar, ki so mu namenili kar 99 glasov. Slovenjgraški župnik Peter Leskovar je zasedel drugo mesto, tretje mesto pa sta si razdelila Cilka Krznar, rejnica iz Mežice, in Jurij Bereložnik, voditelj Koroškega radia. Na posnetku Primoža Podjavorška sta Adiju Smolarju, Petru Leskovarju in Cilki Krznar čestitala direktor Koroškega radia Danilo Vute in odgovorni urednik Marko Vrečič.

-FJ

KORUZA

Ko se je Krištof Kolumb pred več kot štiristo leti vračal iz "novega sveta", je poleg zakladov s seboj pripeljal tudi zrna nenavadne rastline. Tamkajšnji domačini so iz teh plodov pripravljali različne jedi, ki so tekstile tudi pomorščakom. Biologi so rastlino uvrstili v sistem enokaličnic, v družino trav z latinskim imenom *Zea mays* - po naše zel Majev.

Zanimivo je, da v naše kraje ni priromala iz Španije, ampak so njeno vsestransko uporabnost najprej doumeli turški pomorci in jo pripeljali v Otomansko cesarstvo. Še sedaj je v naših krajih v rabi ime "trkija" (turkinja), ali tirkija, turščica. Nesnost kur je bila najboljša, če so kure krmili s koruzo, zato bi bilo pravilneje ime kuruza ne koruza. Zmotno je tudi mnenje, da je polenta italijanskega izvora.

Za naše gozdne delavce in oglarje je bila ta jed v glavnem opoldanski obrok hrane, po nekod tudi večerni. Hrana je bila prinesena v posebni glinasti posodi, ki je na eni strani vsebovala pijačo, mleko, kavo, včasih celo friko, druga polovica pa je bila napolnjena s koruznimi močnikom - polento.

Povsem druga zgodba so žganci. Še tako pazljiva kuha koruzne moke ni mogla preko tega, da se ne bi prismočila, še posebej, ko se je kuhalo na odprtem ognju ali v črni kuhinji, zato - žganci.

Ko se je po prvi svetovni vojni kosalo avstrijsko cesarstvo, so v novi državi uvedli visoke carine na uvoženo koruzo iz kraljevine SHS. Obmejno avstrijsko prebivalstvo je potrebe po koruzni moki zadovoljevalo na črno preko meje. Ko so predstavniki oblasti spraševali, kje je ta in

ta, so jim navadno rekli, da je šel na potep, da je šel na šterc. Tako v teh krajih tudi žgancem še danes pravijo "štercn".

Znano je, da koruzne dobrote preprečujejo zobno gniločo in tisti, ki je imel gnile zobe, ni bil privrženec koruzni jedi.

O kuhanju koruzne "župe", močnikov, žgancev ali priljubljene polente, različnih flik in drugih dodatkov bi se gotovo dalo še ogromno povedati, vsaj polovica vsega pa je šla v pozabo. Škoda, da se toliko zanašamo na spomin.

Dr. Franci Pečnik Pripravil: Kristl Valtl

Piše: Stanka Blatnik

STOLETje STILA

Koliko oblačil je narejenih v pravkar minulemu stoletju in koliko kilometrov blaga uporabljenih v ta namen? Tega ne vemo. Vemo pa, kaj za seboj puščata zgodovina oblačenja in stoletje stilskih obdobij. Stoletje, v katerem je modno vse, kar kdajkoli obstaja. Tudi tisto, kar je zgolj dekorativno in za sodobno življenje skrajno neuporabno se iz davne preteklosti v ničkoliko ponovitvah in transformacijah sprehodi skozi čas neskončnega dvajsetega stoletja.

Po prvi svetovni vojni oblačila začnejo izgubljati svoj dekorativni namen ter služiti svoji namembnosti in lažjemu gibanju. Linije oblačil postanejo enostavne in čiste. Bogati in široki statični kostumi počasi preidejo v ceremonialno oblačenje, kot so še npr. današnje poroke ali pa se preselijo na gledališke odre.

Nov ilustrativni stil se pojavi z obdobjem Art Nouveau-ja. Zgodi se prava modna revolucija, občinstvo ponori za stiliziranimi, abstraktnimi vzorci na tekstilu. Nova fotografija in moda dekorativne umetnosti porodita novo modo upodabljanja. Elegantno delujejo le še ženske, ki so upodobljene abstraktno. Vsakršna druga realnost nima vrednosti. Podobno abstrakten postane celo način ličenja. To je absolutna novost, saj v Evropi vse od antike naprej make up poudarja naravni videz, čeprav v določenih obdobjih do svojih ekstremnosti. Make up je sedaj kar nekakšna poslikava obraza, podobna tisti, ki jo uporabljajo slikarji na platnu. Abstraktna umetnost, fotografija in nov način ličenja ustvarijo pravo grafično modno podobo. Rdeče ustnice na fotografiji razpoznavane kot črne, beli zobje, črna obroba oči, vsi ti elementi na obrazu sovpadajo s stiliziranim telesom in delujejo kot stilizirana maska. Tudi pričeska dobi skrajno poenostavljeno obliko, kot bi bila močno postrizena ali prekrita s plastično maso.

Modna fotografija razvije črno-belo kompozicijo in stilno prepoznavnost. Postaja vse pomembnejša, ker je najbolj realna, oblačila na njej ne odstopajo od svoje dejanskosti, kot pri risbi. Idealna, poenostavljena oblika vitkega telesa ni le prehodni trend abstraktnega grafičnega oblikovanja, ampak postane modna zapoved vsakega nadaljnjega koraka človeštva. Od takrat ženske enostavno morajo biti vitke, če želijo delovati elegantno.

Uporabljati začnejo elastične materiale namesto togega platna ali stiskanja telesa s korzetom. Oblačilo se sprosti. Čevlji dobijo višje pete, kot jih imajo kdajkoli, pojavijo se raztegljive nogavice v barvi kože, družbeno neobhodna pa ostane uporaba klobukov. Z izjemo dvajsetih let so obleke usklajene v svoji celotni podobi kroja in konstrukcije. Udobje in preprostost postaneta vodilna v oblikovanju oblačil. Tukaj se prvič pojavi tudi želja oziroma nuja po izpostavljanju lepo oblikovanega telesa, še posebej nog.

Udobje postane pomembnejše pred psihičnim počutjem. Kratka krila pri tem kaj hitro postanejo delikatna zadeva. Hoja postane bolj opazna in "na očeh". Poleg razkazovanja telesa se je torej treba osredotočiti tudi na njegovo gibanje in tovrstno izražanje. Sprememba vizualne narave nekoliko poseže v svojo praktičnost in posredno vpliva tudi na psihično razpoloženje.

S tem, ko ženske brezskrbno razkazujejo svoje noge, se pojavi povsem nova modna podoba njene figure. Ta se s kasnejšimi modnimi obdobji seveda nešteto krat spremeni nazaj do dolgih kril, pa spet v ekstremno mini varianto itd. Na upodobitvah se v skladu z udobjem in lahkotnim gibanjem ženska zdaj pogosto pojavlja v gibanju, hoji ali celo med tekom in plezanjem. Z močno razkorakenimi nogami npr. preskakujoča veliko lužo sredi ulice ali pa prestopajoča po dve stopnici naenkrat. Vsaka novost v oblačenju velja za grdo, vse dokler je večina ne sprejme. To se ne dogaja le v zgodovini in samo pri ženskah. To velja za vse ljudi in vsakršno stilsko obdobje.

V dvajsetem stoletju se pojavita fotografija in film kot osnovna medija figurativne umetnosti. Starejše, še vedno aktualne oblike ilustrativnega načina podajanja figuralike posnemajo njun efekt. Vse upodobitve človeške figure so izdelane z enim samim namenom, ki je prisoten še danes: potrebi po opazovanju človekovega življenja, znanega, realnega ali izmišljenega.

Z razvojem filma se začne tudi moda razvijati hitreje kot sicer oziroma se razvija zaradi filma. Močno se razgiba in razbohoti. Pojavijo se različni stili znotraj enega stilskega obdobja. Filmska moda se prenese tudi v vsakdanje življenje, do oboževalk. Luksuz konfekcije postaja vse bolj odvisen od tistega na filmskem platnu. Barva nekako izgine iz pojma elegantnosti, saj gre še vedno za črno bele, sprva neme filme.

Vse se dogaja znotraj črno-belega spektra. V nakitu se pojavita belo zlato in platina, včasih vkomponirana tudi v pričesko. Med materiali se pojavi efektne, svetleči saten in pa kristalne bleščice, navadno posute po obleki. Takšni efekti nekako nadomestijo barvo tekstila in zapolnijo njegovo površino, s tem pa ustvarijo posebno teksturo. Bleščice, til in čipka v oblačenje vnesejo nov pridih seksualnosti. Ta je podkrepljen še s hojo, gibanjem in obnašanjem. Vse to pripomore novi, samozavestni ženski podobi. Publika prične neustrahovano posnemati oblačenje in obnašanje filmskih zvezd, s tem pa le še povzdigne njihovo slavo. Posnemajo raznorazne geste, kot na primer kajenje, prekrivanje nog, skomigovanje z rameni, poljubljanje... modne ideale filmskih zvezd masovno začnejo posnemati tudi vse tekstilne in oblačilne industrije.

Dvajseta so leta mahedrave, plahutajoče obleke ter frfotajočega krilca do sredine meč. Charleston in zbegom, stezniki. Ženska linija je zdaj striktno vitka, koža pa -posončena.

Povojni Pariz in svet osvoji legendarni **Christian Dior** z ustvarjanjem silhete in new lookom. To so leta morečih spominov in izgubljene preteklosti, vojna je še vedno otipljivo blizu. Ženske na vsak način hočejo pobegniti iz vsakdanjosti, nazaj v razkošje, sijaj in eleganco. Dior jim to možnost omogoči z "modo, ki prihaja iz sanj". Večina modelov je pregrešno razkošna za svoj čas, najvidnejši poseg v dotedanjo modo pa predstavlja radikalno znižanje dolžine pod kolena, kar vrne ženski najbolj privlačno podobo: poudarjene prsi, ozek pas, zaobljene boke, pokrita meča in ljubko, majhno glavo. Navdih peščenice ure. Modna linija osvoji vse kontinente.

Diorja nasledi mladi in genialen **Yves Saint Laurent**, eden najpomembnejših kreatorjev v času po drugi svetovni vojni. V začetkih svojega ustvarjanja ulično modo preoblikuje v modo za mlade, kasneje, sredi šestdesetih pa postane zagovornik univerzalne garderobe, kjer se ženska in moška narava vse tesneje srečujeta v gangsterskem stilu. V žensko modo uvede smoking, ki postane nepogrešljiv kos garderobe vse do danes. Kreira abstraktno modo linij in barv ter ju poustvarja na ženskem telesu.

Če so šestdeseta leta brezskrbna, optimistična in plesoča, polna novosti, sedemdeseta prinesejo izgubo iluzij, razočaranje in razdiralno anarhijo punka, ki se porodi iz te stiske. Lahkoten način življenja in svojevrsten način oblačenja, ki vpliva na modo še danes, zaznamujejo cvetje, opojne droge in brezskrbnost. Hipijevstvo kmalu nasledijo ozke, raztrgane hlače brezposelne mladine na londonskih ulicah, ki razkrivajo umazano kožo, verige na nogah, kovičeno usnje, barvani prameni las in prebodena koža, ki vzbujajo pozornost in strah. Stil se kot plamen razširi po Evropi, sčasoma, sicer v blagi obliki, pa vendar preide tudi v uporabno modo, med težke motoriste in na modne brvi modnih kreatorjev. Za slednje je najbolj zaslužna razvpita Londončanka **Vivienne Westwood**.

Popolno nasprotje punku in nezdravemu videzu pa prinese povečana skrb za **zdravje** in telesni videz. Kjer je mogoče, se razmahnejo fitnes centri, športna oblačila pa postanejo sestavni del tega trenda. Ni več treba biti "lep", da si "divje privlačen" je vodilo zadnjega desetletja luksuzne visoke mode in cenovno dostopnejših ready-to-wear kolekcij.

Generacija mladih ustvarja novodobno **tehnorave** kulturo, ki je skrajno pozitivna in igriva v oblačenju. Visoka moda ostaja zvesta svoji smeri in dopušča vpliv vsakršnega zgodovinskega obdobja ali miselnosti.

Moda je vseobsegajoča, od nekdaj se spreminja, zamenjuje in prehiteva samo sebe. Le hitrost, s katero se vrti je danes večja kot kdaj koli doslej. Kaj pa prihodnost? Tendence življenja so usmerjene na višji nivo človekove zavesti. Naraščanje informacij povzroča težnjo po napredku, širjenju znanja, višjim ciljem in dopušča drugačnost, izvirnost in neodvisnost, tudi v oblačenju. Modne zakonitosti so zaradi obilice možnosti vedno težje določljive, raje ostajajo odprte za izbiro lastnega načina identifikacije.

Rekreacija - kakor za koga

Zdaj, ko je v Slovenj Gradcu samoprispevek za bazene padel v vodo, mnogi jasnovidci zatrjujejo, da so takšen izid predvideli in napovedali. Ugledni predstavniki ljudstva pa so rekli, kar je - je, in naredili plan, kako se bojo brez bazenov in savn vseeno dobro rekreirali:

Že znana skupina tenisačev bo še bolj pogosto igrala tenis na igriščih pri Murku, zaključke pa bo pripravljala ob vodnjaku v atriju Rotenturna, kjer bojo na voljo bazenček, prhanje in gostinska ponudba.

Druga skupina se bo aktivno vključila v igranje golfa v Otiškem Vrh, kjer bo ob treh luknjah za rekreacijo lastnoročno izkopala še kakšno novo luknjo (morda večjo, da se bo v njej ob dežju nabrala voda). Ostali občani pa se bojo aktivno vključili med navijače slovenjgraških rokometašev - Ježkov in si občasno ogledovali nezgrajen bazen ob Šolskem centru. Za sončenje pa bo itak dovolj sončnih žarkov za vse, tudi za turiste, če bojo sploh še prihajali v Slovenj Gradec.

NATROSIL JIH JE...

- * Večja so pričakovanja, manj je upanja.
- * Podkupnine so najdražje mazivo.
- * Boljše delo brez praznikov kot prazniki brez dela.
- * Smeh je pol zdravja, kot je zdravje pol smeha.
- * V demokraciji je moč besede, v revoluciji moč bede.

SPRAYA 2000

*Ne eno ne drugo
napisat ne smem,
beseda preostra
povšeči ni vsem.*

*Kak zložil besedo,
da prav bi bilo,
zamera prekleto
sprava naj bo.*

*Da v vice
bi beli, rdeči prišli,
z mešanjem barve
se strinjajo vsi.*

*Barva pomešana
roza sledi,
to pa ni tisto,
kar želeli smo si.*

*Pravico zahteva,
narod želi,
vaga naj tehta,
kdo kriv je, kdo ni.*

Kajžer

BREZ OMEJITEV

Tokrat predstavljamo že tretjo kolekcijo mladega, obetavnega mežiškega frizerja Metoda

Tasiča. Skupek pričesk v mavrično prelivajočih se barvah - od hladnih do toplih tonov - je dobil ime Nova generacija. Cilj mladega ustvarjalca pa je še vedno isti: ustvarjati pričeske, ki s svojo originalnostjo in nenavadnostjo presegajo koroške meje. Stroge reze in pestre barve je tokrat še dodatno poudaril z izborom oblačil, ki so predstavljala ali kontrast (narodne noše) ali sožitje (modna oblačila) z naglavnim okrasom. Vsekakor je bila kolekcija, ki si jo je publika lahko ogledala na prireditvi Koroška poje, domišljena do zadnjega detajla, vključno z make-upom in izborom modelov. Ugotavljamo, da tudi na Koroškem obstaja pravi naslov za tiste, ki bi

radi svojo drugačnost poudarili (tudi) s pričesko, in kjer ustvarjanje ni omejeno z majhnostjo in obrobno lokacijo v slovenskem prostoru.

Posnetka: Foto Ocepek

ŽELELI STE, OBUPAJTE!

Sindikalisti spet so se koroški sprli.

Tako bo ostalo, dokler pri njih stolčki bodo v pisarnah in ne do vratu pod vodo.

Minister Rop je izjavil, da politiki niso bedaki, ki kar naprej nekaj mešajo. Tega se bojim: pametnih pokvarjencev, ki nam mešajo štrene.

Liberalna Demokracija - Sranje, Slovenska Ljudska - Sranje, Slovenska Demokratska - Sranje, Slovenska Nacionalna - Sranje, Demokratična Stranka upokojencev - Sranje, Le SKD so izjema. Oni imajo sranje na prvem mestu.

Komaj smo dosanjali tisočletne sanje o osamosvojitvi, že smo začeli sanjati o priključitvi.

Menda smo spet na pravi poti. Petindevetdeseta epizoda večne slovenske nadaljevanke...

Predstavniki slovenskega zastopstva za Nike so zagotovili, da pri nas ni spornih izdelkov s strupenimi spojinami TBT. Zagotovila so prav "po slovensko" trdna. Ne vedo, o čem govorijo in ne mislijo na posledice.

Nekateri so opozorili predsednika Kučana in Drnovška, da v svojih novoletnih poslanicah nista omenila "slovenskega bratomornega holokavstva po drugi svetovni vojni". Pa le imamo nekaj, kar moramo obvezno vsi vzeti v tretje tisočletje. Prepire, seveda.

NAGRADNA IGRA:

POIŠČITE SE V PREPIHU

Naša nagradna igra POIŠČITE SE V PREPIHU je med bralci tako priljubljena, da je ne moremo opustiti. Tokrat je naš fotograf naredil posnetek nekje na Koroškem. Kje, to pa bo povedala gospa na posnetku gospodu **Stanku Planinšču**, urarju in zlatarju v slovenjgraški Katici, kjer jo čaka lepa nagrada, zlat obesek za verižico z imenom. Zlatarstvo Planinšec pa vas pričakuje tudi v teh predpomladnih dneh, ko boste izbirali darila za svoje najbližje.

POSEBNOSTI GOSPODA ŽUPANA

Poleg tega, da je zmaga g.

Huberta Robnika pomenila največje presenečenje zadnjih lokalnih volitev na Koroškem, je radeljski župan še po marsičem edinstven, tudi v slovenskem prostoru.

Naštejmo nekaj teh njegovih posebnosti. Hubert Robnik je:

- - edini župan, izvoljen kot kandidat Slovenske nacionalne stranke
- - edini župan, ki ima sedež županstva na (osebno) lastni zemlji
- - edini župan, ki ima kar četrtno žensk v občinskem svetu
- - edini župan, ki ima kar dva državna poslanca v občinskem svetu

Gospodu Hubertu Robniku navzlic vsem posebnostim slava in moč nista stopila v glavo in je do znancev ostal enako prisrčen in neposreden kot pred izvolitvijo za župana.

Ob skoku v leto 2000 so rekli:

DUŠAN STOJANOVIČ, delavec uprave MOSG - voditelj silvestrovanja v Rotenturnu:

"Jaz ne morem več, zebe me v ušesa (v jezik nikoli), ampak dragi občani, pridite s kapami in šali..."

IVAN PLEVNIK, direktor uprave MOSG:

"A da je že prišlo... joj, kako čas teče..."

NIKO R. KOLAR, galerist in svetnik:

"Lej ga, lej ga..."

PETER MURKO, Čajnica PEČ:

"Malo čaja, malo kulture in malo rekreacije, pa gre veselo naprej" (vsako jutro posesa prostore čajnice).

FRANJO MURKO, OKTA:

"Pa sem spet pravi čas na pravem mestu - na gaudi..."

ZVONKO VRČKOVNIK - VOVK, doktor rokometa:

"Ne rečejo mi zastoj "doktor rokometa" - vse imam v malem prstu - DAJMO NAŠI!!!"

Piše: Aleksander Praper

AVTOMANIJA

Na Koroškem radiu vsako drugo soboto po 11. uri

Test 1

A4 1,8 turbo

Testnega Audi A4 1,8 turbo so nam posodili pri Porsche Slovenija v Ljubljani. Zunanja oblika je tipično Audijevih potez, kar pomeni visoke boke, kupulasto streho, izrazite obrobe blatnikov in dokaj majhne zadnje luči.

Čeprav A4 v tem času praznuje že svoj šesti rojstni dan, še veliko ljudi sanja o njem. V tem času je doživel nekaj optičnih prenov, predvsem na lučeh. Tokratna prenova se ni dotaknila le teh, ampak tudi odbijačev, bočnih letvic, kljuk na vratih, maske in predvsem notranjosti.

V notranjosti je A4 pridobil klimatsko napravo, ki so jo presadili iz večjega brata Audi A6, spremenili pa so tudi položaj držal za pločevinke oziroma, natančneje, enega držala, ki je sedaj nameščen pod zračnimi režami, tako da vam tok zraka prijetno hladi pijačo. Na splošno voznik v notranjosti začuti prijeten vpliv dodelane ergonomije. Vse potrebno je tam, kjer naj bi bilo - na dosegu rok. Kvaliteta izdelave je odlična, testni avtomobil je imel v notranjosti dodane tudi vstavke iz lesa. Prtljažni prostor pogoltno za 390 litrov

V prvi Avtomaniji leta 2000 bomo ostali pri isti znamki, s katero smo zaključili lansko leto - pri Ferrariju. Tokrat si bomo pogledali oblikovanje teh avtomobilov, kajti poleg zmogljivosti je oblika njihov glavni adut. Seveda so nam, navadnim smrtnikom, lažje dosegljivi avtomobili, kot sta Audi A4 1,8 turbo ali za skoraj enako vsoto Subaru Forester 2.0 GX. Aktualne pa so tudi novičke.

FERRARI

Tokrat sem se odločil spregovoriti o oblikovanju Ferrarijev, kajti ne le zvok in zmogljivosti, tudi, ali sploh, oblika je del mita, ki nosi to slavno ime. Glede na to, da je bila Enzo Ferrariju vedno všeč namestitev motorja spredaj, pod dolg motorni pokrov, in seveda pogon zadaj bomo pogledali nastanek meni osebno najlepšega Ferrarija zadnjih časov, ki ima ponovno to namestitev pogonskega sklopa.

Ferrari 550 Maranello bi naj bi nasledil Testaroso, čeprav se od nje konceptualno bistveno razlikuje (motor spredaj). Včasih so Ferrariji

pomenili predvsem športna (dirkalna) vozila. Maranello je to športnost obdržal, pridobil pa je na udobju in uporabnosti, kajti tokrat ima zaradi namestitve motorja spredaj bistveno več prostora za prtljago. Motor so lahko namestili spredaj po zaslugi hitrega razvoja avtomobilske tehnologije, ki še pred leti zaradi varnosti in vodljivosti superšportnih vozil ni dovolila druge namestitve motorja kot sredinsko ali zadaj. Namestitev 5 litrskega V12 motorja spredaj je avtomatsko pomenila potrebo po velikem prostoru za namestitev tega čuda s fantastičnim zvokom, kar seveda pomeni dolg prednji del. Oblika Maranella je klasično športna, verjetno bo nekoč označena kot ena izmed "večnih".

Glede na štirisedežni coupe 456GT, ki ima enako nameščen motor, so se oblikovalci potrudili, da so dali obliki dovolj svojstven karakter.

Eden izmed napotkov pri snovanju je prišel tudi s strani aerodinamikov, ki so ugotovili, da dvije luči precej kvarijo tok zraka, zato naj bi bile luči klasične, torej izravnane s pločevino. Zanimivo je tudi, da je večina potencialnih kupcev izrazila željo, da

prtljage, kar ni veliko, je pa lepo obdelan, čeprav je na testnem avtomobilu zatajil daljinec za odpiranje. V splošnem je počutje na nivoju, ki ga plačate z ne najbolj skromno ceno 5,250.000 SIT. Prostora je na prednjih sedežih dovolj, zadaj pa ga zmanjka predvsem za kolena. Sedi se na dokaj trdih sedežih, ki so dovolj dobro nastavljeni, volanski obroč z oznako športnih modelov S je gotovo med najboljšimi serijsko vgrajenimi volani. Nastavljen je v globino in višino, kar pa ne spremeni dejstva, da je sam obroč skoraj navpičen in zato odličen za vrtenje v hitrih ovinkih.

Ko smo že pri ovinkih, podvozje je zelo udobno naravnano, zato avtomobil ob pospeševanjih in zaviranjih precej pokimava. Precej so me motile zelo glasne gume, ki so cvilele vedno in povsod, če le cesta ni bila ravna. Verjetno so bile tudi krive za ne preveč dobro lego na cesti, kajti nos avtomobila je pretirano silil iz ovinka, ob speljevanju pa so se pogosto zavrele v prazno.

Sicer pa, kar se tehnike tiče, same pohvale, zavore so zmogljive, 1800 kubični motor s prisilnim polnjenjem zmore 150 živahnih konjčkov, ki obljublajo dobre zmogljivosti predvsem po zaslugi 210 Nm navora že pri 1750 vrtljajih. Obljubljena končna hitrost je 220 kilometrov na uro, pospešek do 100 kilometrov na uro pa 8,4 sekunde, ki pa jih ni čutiti. Kajti avtomobil ne deluje prav nič brutalno. Vsekakor je dovolj živahen za prehitvanja počasnejših voznikov, kakor tudi za visoke potovalne hitrosti na avtocestah. Zadovolji pa tudi športneje naravnane družinske očete, ki si nabavijo boljše gume.

Na 900 kilometrov dolgem testu sem v 62 litrsko posodo za gorivo na 100 kilometrov v povprečju natočil sprejemljivih 10,8 litrov.

Na račun Audi A4 lahko razen malenkosti, ki so jih večinoma povzročile slabe gume, izrečem večinoma pohvale. Morda bi ob naslednji prenovi lahko tudi na desno stran vgradili enako veliko ogledalo, kot je levo, in serijski opremljeni dodali napravo proti zdrsu.

Sicer pa je bil že testni avto opremljen z vsem potrebnim: električno pomični ogledali in prednjimi stekli, avtomatsko klimo, dobrim avtoradijem, meglenkami in štirimi zračnimi vrečami.

Test 2

Forester 2.0 GX

V teh spolzkih časih se na cestah odlično znajdejo avtomobili, kot je bil testni Forester 2.0 GX, ki je mešanica terenskega avtomobila in cestnega karavana. To mešanico radi imenujejo rekreacijsko vozilo.

Subaru ima izjemno bogato tradicijo štirikolesnega pogona in boxerskih pogonskih strojev. Ttako tudi pri testnem Foresterju ni šlo brez njih. Pogonski stroj je bil 2 litrski štirivaljni boxer s po štirimi ventili na valj in 122 konjskimi močmi. Obljubljena končna hitrost je 180 km/h, pospešek do 100 km/h pa malce pod 11 sekund. Še bolj zadovolji navor 176 Nm pri 4000 vrtljajih v minuti. Zmogljivosti so glede na škatlasto, a pregledno obliko dobre, kajti na zunaj bi temu avtomobilu ne pripisali takšne okretnosti in predvsem tihe notranjosti.

Zunanost strogih oblik je praktična, saj poleg za terene nujne preglednosti zadek skriva že v osnovi 400 litrov, ki jih je mogoče povečati na 1525 litrov s podiranjem zadnje klopi. Samo sedenje v avtu je visoko, a zelo dobro, ker je sedež toliko vzdignjen od dna avtomobila, da se noge ne utrudijo niti na daljši vožnji. Poleg vseh pohval sta prednja sedeža tudi dobro konturirana,

bi imel novi Ferrari zračno režo na pokrovu motorja, kar seveda koristi tudi hlajenju. Na koncu razvoja je avto dobil originalno podobo, v kateri se prepleta tradicija in je lep kontrast ostrih linij in oblin.

V primerjavi z F 356 GT je Maranello tudi bistveno agresivnejši, kajti ena izmed poglavitnih zahtev je bila tudi nasledstvo testarossine agresivnosti. Preko 4500 ur je dela v vetrovniku je ustvarilo aerodinamični koeficient 0,33, ker je pri zmogljivostih takšnega avtomobila zelo pomembno. Tok zraka mora namreč ustvariti dovolj velik pritisk na površino, da avtomobil še bolj prikuje na cesto.

Tokrat so v notranjost "nasmeska" oziroma Ferrarijeve maske s konjičkom namestili meglenke, kajti na Maranello je ta "nasmesek" še posebej širok in obsega celotno širino prednjega spodnjega dela avtomobila, kar še dodatno poudari pripadnost znamki. Za Ferrarije netipično je notranjost rešena vse prej kot špartansko, barvno skladno (dvobarvno) in dokaj udobno. Maranello je tradicija Ferrarija, športnost, udobje in strast, povezana na najlepši možen način. Od današnjih Ferrarijev ima ravno ta najbolj tradicionalen pridih. Za primerjavo sem priložil še nekaj Ferrarijevih designov drugih modelov, na primer nove 360 Modene, ki sploh nima tipične maske,

ki jo je izgubila na račun dveh orjaških zračnih rež za hladilnike vode. Ampak, ali obstaja možnost, da bi se kljub temu zmotili in zamenjali Ferrarija? Mislim, da ne!

da obdržita telo tudi v ostrih ovinkih, za lagodno vožnjo pa imata v naslon prednjih sedežev vgrajeni opori za roke. Kolikor avtomobil na zunaj deluje robustno in zaradi napihnenih blatnikov prikrito agresivno, je notranjost bolj limuzinska in ne daje občutka, da se vozite v pol-terenskem avtomobilu. Materiali so kvalitetni, avtomobil je popolno električno opremljen, kar vključuje električno pomična okna, ogledala, ogromno sončno streho, ki pokriva večino strehe, ter seveda ABS in 4 airbage. Forester je imel tudi ogrevane sedeže in mehansko klimo, ki je sicer učinkovita, a ne najbolj lahka za upravljanje. Še posebej pohvalni so predalu v notranjosti, ki jih je kar 16! Izdelava je na nivoju kvalitete, ki jo pričakujete od Subaruja, le črček se je že prikrdel v testnim naporom izpostavljenosti karoserijo. Udobje med vožnjo je dobro tudi po zaslugi visokih gum, ki pa so glasne, pa še avtomobil se precej nagiba. Volan je primerno debel za manevriranje in dovolj neposreden ter vozniku dobro posreduje informacije s cestišča. Lega na cesti je po zaslugi štirikolesnega pogona dolgo nevtralna, pri pretiravanju pa odnese zadek. Zaradi same razdalje dna od tal vam s Foresterjem ne priporočam siljenja v brezpotja. Bo vam pa zanesljiv sopotnik za večino normalnih potreb, ki vključujejo tudi slabo vzdrževane makadamske ceste, pri čemer bo od vas zahteval med 10 in 13 litrov goriva. Torej, presenetljivo dober avto za ustrezen namen!

Novičke

Ob razglasitvi avtomobila stoletja so objavili sledeče izide:

Model T je bil proglašen za avtomobil stoletja. Sledili so mu Mini, Citroen DS, Volkswagen "Hrošč" in Porsche 911. Giorgetto Giugaro je bil razglašen za najboljšega avtomobilskega oblikovalca stoletja, Ferdinand Porsche za konstruktorja stoletja, Henry Ford za podjetnika stoletja in Ferdinand Piech (vodilni Volkswagrovega koncerna), za avtomobilskega direktorja stoletja.

Opel je v sodelovanju s Suzukijem izdelal mikro-van, oziroma majhnega enoprostorca z živahnim imenom - Agila. Zgolj 3,5 metra dolg enoprostorec ima v notranjosti dovolj prostora za štiri osebe in njihovo prtljago. Za osnovo so pri Oplu vzeli platformo Suzuki wagona.

Italijanski gumar Pirelli je predstavil popolnoma nov proces izdelovanja gum, ki bo poskrbel za hitrejšo in predvsem cenejšo izdelavo. Poleg izboljšane kvalitete gum se naj bi te pocenile za 15 odstotkov!

Daewooju se slabo piše! Dolgovi te tovarne so že presegle prodajno ceno. Za nakup znamk se zanimata General Motors in Ford.

Seatovi avtomobili so si tudi v Sloveniji pridobili triletno mobilno garancijo.

Na mobilno garancijo pa se lahko zanašajo tudi lastniki novih Subarujev in Suzukijev.

Toyota Yaris je evropski avto leta. Takšno odločitev je izglasovala večina od 56. evropskih avtomobilskih novinarjev, ki so sodelovali pri izboru.

Januarja pričnejo v Sloveniji prodajati novi Fiat Punto, ki je v rodni Italiji za več kot 100% prekosil pričakovanja.

Michelin se vrača v Formulo 1! Z njihovimi pnevmatikami se bo za naslov prvaka borilo moštvo Williams - BMW, od leta 2002 pa tudi Toyota.

UGODNI POPUST

za vozila na zalogi

ROVER 400 - 6% popust + brezplačni paket dod. opreme za 150.000 SIT

ROVER 200 - 6% popust + brezplačni paket dod. opreme za 100.000 SIT

ROVER 75 - popust 200.000,00 SIT

LANDROVER FREELANDER
popust 200.000,00 SIT

ugodni krediti, leasing, staro za novo
kredit na položnice

Uradni prodajalec:

PSC Balmico

Pohorska 21
2380 Slovenj Gradec
tel.: (0602) 45-192
Servis:
tel.: (0602) 44-039

KOROŠKI
97,2 FM **Radio**
SLOVENJ GRADEC

Meškova 21 / 2380 Slovenj Gradec
tel.: (0602) 41 245, 41 818 / fax: 42 600

... VSAK DAN...
... VES DAN...

Avtocenter Meh

Koroška 7 d
3320 Velenje
tel.: 063 898 2522
fax: 063 866 395

Audi

Audi A3

Audi A4

Audi A6

Audi TT modeli 1999 po ugodnejši ceni.

Količina vozil je omejena.

Nakup vozila na obroke.

Turizem - razvojna usmeritev

O TURISTIČNEM UTRIPU V SLOVENJ GRADCU IN MISLINJSKI DOLINI

V knjižnici Ksaverja Meška je v okviru izobraževalne dejavnosti Turističnega društva Slovenj Gradec predaval **Jože Potočnik**, profesor zgodovine, o koreninah in razvoju turizma v Slovenj Gradcu in Mislinjski dolini v tem stoletju. Govornik je nanizal številne podatke o preteklosti te dejavnosti, razvoj pa je razdelil na štiri obdobja: do prve svetovne vojne, med obema vojnoma, čas po 2. svetovni vojni do leta 1970 in zadnje, do današnjih dni.

Posebej je kot rdeča nit povezovalo pripoved spoznanje, kako se je mestna oblast z župani na čelu - predvsem med obema vojnoma - ves čas zavedala, da mora mesto pospešeno uveljavljati tiste prvine svojega razvoja, ki bodo dajale spodbude tudi turizmu (recimo skrb za red, mir, čistoto v mestu, u pa parkovne površine in zelenice, telesno rekreacijo itd.), da o urejenosti trgovin in gostišč "gorskega letovišča" ne govorimo.

Pred pol stoletja je turistična dejavnost v kraju doživela ponoven prerod - oživljali so jo postopoma planinsko in turistično-olepševalno društvo, zavod za razvoj turizma in drugi dejavniki, prenovljeni in obnovljeni gostinski lokali, oba hotela, posodobljene planinske koče, vse večje zanimanje za kulturno dediščino; različne kulturne prireditve, posebej še tiste ob jubilejih Združenih narodov itd.

V zadnjih tridesetih letih je bilo storjeno največ, je v uvodni pozdravni besedi povzel Ivan Bošnik, predsednik Turističnega društva Slovenj Gradec, in dodal, da še zdaleč ne toliko, kolikor bi lahko bilo, češ - v marsičem kar krepko zaostajamo.

Ponudba je pestra, a precej razpršena, je ob primerjalnih podatkih razčlenjeval obstoječe stanje in dosežke Jože Potočnik. Zgrajeni so sicer bili številni objekti na Pohorju, postavljene vlečnice, urejena smučišča, škoda, da zamira Rahtel, letališče poleg športnega letenja omogoča poslovne lete, a ob večjih prireditvah nimamo kam namestiti gostov, ki pridejo v naše mesto. Kljub Uradu za turizem ni poslovnih pobud, ni telesa, ki bi zmoglo povezati vsa področja in obstoječe zmogljivosti - od športa do kulture, gostinstva in trgovstva itd. - v celoto, ki bi pomenila prodornejši nastop na domačem in tujem trgu, načrtovalca, ki bi začel preusmerjati in krepiti zunanje turistične tokove v mesto in dolino. Toda prej bo potrebno še veliko postoriti.

Turistično društvo opravlja zastavljene naloge dobro, ugotavlja prof. Potočnik, kot potrditev take naravnosti in uspehov so mnoga priznanja in pohvale turističnih in drugih organizacij. Najuspešnejša in najrazvidnejša prizadevanja so: številne oblike turističnega izobraževanja in osveščanja občanov, starejših in mlajših, s poudarkom, kaj je turizem in kako mora postati del naše zavesti in vsakodnevnega življenja kot široko znanje o kulturno-zgodovinski preteklosti mesta in doline, naravni in kulturni dediščini, razvijanju prijaznega turističnega ozračja itd.

Drugo področje delovanja so prireditvena prizadevanja, recimo, pomoč pri organizaciji sejmov do prireditev Odprtih vrat in drugih, n.pr. tradicionalnega srečanja dvojčkov. In, nenazadnje, vzgoja in skrb za lepo in zdravo okolje, dejavnost, ki jo vodi posebna komisija (predsednica Marija Rotovnik, prof. biologije) in ki spodbuja društva, podjetja in posameznike z vsakoletnimi priznanji in pohvalami za trud in tovrstne dosežke. Ta zavest postaja vse bolj opazna in vnema zdravo in prijazno tekmovanje. Po predavanju je prof. Jože Potočnik prikazal še blizu 100 diapozitivov in izbrano primerjalno opozoril, kako se je predvsem podoba mesta, stavb in ulic spreminjala, posodabljala in prilagajala različnim novim potrebam. Za poslušalce je bil ta del večera še posebej zanimiv, kajti podobe so sprožile in obudile precej nostalgije, saj so marsikoga spomnile na njegovo mladost, mnogi so se na fotografijah prepoznali in se čudili, kako hitro mineva čas in kako se je kaj spremenilo.

Predavanje z diapozitivi in razstavo dokumentarnega gradiva je pripravil prof. Jože Potočnik

Prof. Potočnik je pripravil tudi prikaz (razstavo) dokumentov, časopisnih izrezkov, poročil in fotografij ter drugega gradiva iz zgodovine turističnega razvoja Slovenj Gradca in Mislinjske doline. Ta je vzbudil še posebno pozornost zaradi obilice podatkov, ki so pregledna in pestra kronika bogatih dogodkov, več, trmaste volje naših prednikov, Slovenjgradčanov in okoličanov, da hočejo v korak s časom.

Stanko Hovnik

DRUŠTVA SE PREDSTAVLJAJO

DRUŠTVO PODEŽELSKE MLADINE ŠENTANEL

Le kdo še ni slišal za znano turistično vas Šentanel, katerega lepote privabijo mnogo Slovencev, pa tudi tujcev ne manjka. Če si boste pozeleli spoznati kmečko prehrano in življenje, je Šentanel gotovo pravi naslov. Da se bo kraj še naprej tako razvijal, smo lahko prepričani, saj imajo dejavno mladino, ki se združuje v DPM Šentanel.

Kar nekaj let so sodelovali le kot odbor, ki je pripadal DPM Mežiška dolina. Ampak, ker se pojavilo dovolj zainteresiranih domačinov, so leta 1996 ustanovili lastno društvo. Kot mi je povedal njihov predsednik Damjan Smolak, so kar hitro dobili voljo za nadaljnjo delo, saj so že v prvi polovici leta 1997 osvojili 3. mesto na regijskih Kmečkih igrah.

Zelo radi se tudi malce pohvalijo in jim tega niti ne moremo očitati, saj so po 40 letih postavili mlaj na Šentanelu. Pravijo, da je bilo vedno zanimivo in veselo pri pripravljanju kresa in postavljanju mlaja, ampak tako kot lansko leto se še niso nasmejali. Ravno mlaj jim je nakopal veliko težav in s tem prinesel obilo smeha, saj je med postavljanjem prelomil na pol. Ampak to je le ena izmed mnogih anekdot.

Ne morem si kaj, da ne bi omenila izleta na Kolpo, saj sem sama planila v smeh med pripovedovanjem doživetja. Z željo kopati se so se napotili h Kolpi. Zašli so na poljsko cesto, ki bi ji lahko rekli tudi potka. Ampak trmasti Šentanelci so rinili do konca. Gospa iz tamkajšnjega okoliša je dobila le velike oči in ko jo je šok minil, jim je povedala, da odkar tam prebiva (40 let), še ni doživela, da bi se kdo po tisti cesti pripeljal vse do reke z avtobusom.

Ekipo, od leve proti desni: Matjaž, Dušan, Tadej, Miha, Maja; pod njo: Veronika, ki je lani zastopala DPM Šentanel na državnih Kmečkih igrah in dosegla odlično tretje mesto.

Kolikor sem jih spoznala, so mi delovali vedno nasmejani in zmogni spremeniti še tako nevzdržen dolgčas v zabavo, ki bi jo mnogi še dolgo zatem pomnili. Sami pa pravijo, da so veseli, delovni in družabni. Družabnost bi gotovo potrdila ostala društva, saj so z njimi dobro povezani. Tudi nesebičnost bi jim lahko pripisali kot lastnost, saj v svoje društvo, ki premore okrog 45 članov, sprejemajo tudi mladino iz tamkajšnjih okoliških zaselkov. S skupnimi močmi pripravljajo proslave, igre, tekmovanja... Hvale vredna pa je tudi videokaseta Šentanel moj kraj, ki jo je šest članska ekipa pripravljala leto in pol.

Trudijo pa se tudi posamezniki. Matjaž Peršak je leta 1998 osvojil prvo mesto na državnem prvenstvu Društev podeželske mladine v veleslalomu v Stražah pri Bledu.

Važno je, da se trudijo in pri tem tudi ustvarjajo. Lani jih je bilo moč že dvakrat videti po RTV Slovenija, s čimer so tudi potrdili svoj obstoj. DPM Šentanel je že za sam kraj Šentanel dobra promocija, mladini pa popestri življenje.

Za zaključek še to:

DPM Šentanel vas vabi v kraj, saj boste osupli nad lepotami Šentanela. Vaše trenutke vam bo popestrilo tudi samo društvo. Večkrat letno se boste lahko udeležili raznih tekmovalanj, šeg in navad, ki jih bodo uprizorili, pa tudi raznih proslav ne bo manjkalo.

Darja

Tratata, zdaj naša muzika igra...

Pihalni orkester Slovenj Gradec iz leta v leto boljši

Predpraznično vzdušje so po mnogih naših krajih popestrile godbe na pihala, ki kar nekako sodijo v ta naš prostor in v naš čas. Tako se je tudi v Športni dvorani v Slovenj Gradcu v sodelovanju z Mestno občino Slovenj Gradec na tradicionalnem božično-novoletnem koncertu predstavil **Pihalni orkester Slovenj Gradec**. S koncertom je Mestna občina počastila tudi Dan samostojnosti. Da je za tako pomemben dogodek izbrala ravno pihalni orkester, brez dvoma potrjuje vlogo in uspeh tega orkestra, ki veliko prispeva k slovenjgraškemu kulturnemu življenju.

Leto 1999 je bilo za orkester še posebej pomembno. Na osnovi uspehov iz preteklih let je na tekmovanju Zveze slovenskih godb prvič tekmoval v I. kakovostni skupini ter dosegel zlato plaketo. S tem se je pridružil skupini najkakovostnejših tovrstnih orkestrów pri nas. Hkrati je tudi že petič nastopil na festivalu slovenskih godb v zabavnem programu v Ormožu, in (kot vsakič) tudi letos dosegel prvo mesto. Sodeloval je tudi na avstrijskem festivalu pihalnih orkestrów na Dunaju, kjer je poleg 32 avstrijskih orkestrów sodelovalo še osem orkestrów iz sosednjih držav. Slovenijo je predstavljali prav naš orkester.

Brez dvoma so svojo kakovost predstavili tudi na prazničnem koncertu v Slovenj Gradcu, saj je bil za ljubitelje tovrstne glasbe prava poslastica. Še nikoli prej nismo slišali orkestra v tako polni zasedbi, pomagali so mu številni "sposojeni" glasbeniki iz drugih godb, strokovnjaki na področju orkestrske glasbe.

Tudi koncerten program je bil zelo zahteven in je temeljil na skladbah, ki jih orkester res odlično obvlada, saj so se z njimi že predstavili na tekmovanju slovenskih godb: P.A. Grainer - Irish Tune from County Derry, Emil Glavnik - Logarska dolina in Henk Alkema - Fin de siècle. Tako je tudi domače občinstvo dobilo priložnost, da sliši skladbe, ki jih ponavadi slišimo samo v koncertnih dvoranah. Izvedba je bila zanesljiva, harmonija polna, dinamika pa presenetljiva, če že ne šokantna. Kakovost izvedbe so potrdili številni solisti, razporejeni kar po vseh instrumentih.

V drugem delu koncerta smo lahko slišali še nekaj priredb klasičnih del, kot so na primer priredba Intermezza iz opere Ksenija slovenskega skladatelja Viktorja Parme, Chanson du matin Edwarda Elgarja ter Marš Slovanov P. I. Čajkovskega. Kljub temu, da smo navajeni poslušati ta dela v simfonični izvedbi, so zaživela v celoti tudi v izvedbi pihalnega orkestra.

Koncert so sklenili s tremi skladbami, ki so za njih postale že kar tradicionalne, saj jih igrajo vsako leto: z maršem Radetzky, venčkom narodno-zabavne glasbe, ter s Tratata skladatelja Bojana Adamiča. Slednja je že kar simbol slovenjgraške godbe, hkrati pa ima tudi skrito sporočilo. Glasbeno ustvarjanje v orkestru je neizogibno povezano z njihovimi člani samimi, z njihovimi življenji - orkester ni samo kulturna institucija, ampak način življenja. V njej se srečujejo ljudje, sklepajo se prijateljstva, tudi ljubezen. Morebiti je uspeh orkestra povezan s to dvojnostjo: pogojen je namreč z ljubeznijo do glasbe in z ljubeznijo do sočloveka. In prav to je najpomembnejše sporočilo orkestra.

Simon Dobnik

Umetno kovaštvo tudi med Korošci

Izpovedovanje (ne)doživetega

Kdo ve, koliko oči je z ljubeznijo in s toploto zrlo v ogenj, ko so kovači v njem greti železo in iz njega mojstrsko oblikovali lopate, vile, ali pa kot umetniki delali drobne, priročne reči, ki so jih potrebovali doma za delo ali jih postavili na častno v kot domače hiše.

Kdo ve, koliko kovačev je skozi stoletja v mučki kovačiji vzljubilo delo kovača - ali pa skozi delo to ljubezen izpovedalo? Malo ali nič je dokazov o posameznikovi ljubezni in hkrati jih je največ, ki govore o tej neizmerni predanosti. Največji dokaz je zgodovina sama, ki bo čez dobro polovico stoletja pisala pol tisočletja kovaštva na Muti.

Zgodovina in etnografija nas učita, da je prišla k nam kovaška umetnost šele koncem srednjega veka iz naprednejših, bolj bogatih romanskih in nemških dežel. Odtlej vemo pri nas za kovačnice in kovaško obrt in za kovaške cehe in odtlej imamo - domnevno - tudi prve kovane okenske mreže na naših oknih.

Umetelno kovani izdelki so dolga leta v naših

vaseh, trgih in mestih bili izgubljeni med modernimi, sodobnimi izdelki novodobnega človeka. Ta tudi ni znal ceniti dela, ki je vloženo v ročno izdelano in z znojem požegnano delo. A vedno bolj in vse pogostejše se pojavljajo ljudje, ki znajo pripisati pravo vrednost ročno kovanim, z ljubeznijo in umetnostjo oblikovanim podobam in stvarim.

Že v svoji zgodnji mladosti je ljubezen do kovanja gojil **Rajmund Poročnik**. Rojen je bil januarja 1955 leta v Radljah, a je že z dobrimi štirinajstimi (14) leti, torej pred tremi desetletji poprijel za delo v kovačiji na Muti. Sprva je bil dodavač kovaču, ki je koval, a se je sam kasneje poklicno razvil v kovača. Nikoli mu ni bilo hudo stati ob vročem ognju in iz razbeljenega železa oblikovati vse, po čemer mučki kovači slove širom sveta.

A ni ostajal in ostal v ustaljenih tirnicah, zato je prebral knjige, ki govore o kovaštvu. Zlasti se je poglobil v umetnost kovanja v baroku. Temu se je z vsem srcem tudi sam zapisal. S posebnim

spoštovanjem tako ustvarja pohištvo, bogato in silno bahavo, ki ga je barok nudi svoji gospodi. Znanje, ki ga je pridobil ob delu, in onega, ki ga je pobral iz knjig, ni ljubosumno čuval. Z veseljem je tešil vedoželjnost mladih na osnovni šoli na Muti, kjer je vodil kovaški krožek, ali pa tistim, ki so že izbrali svojo poklicno pot v industrijski srednji šoli na Muti. Danes je še vedno zaposlen v mučki kovačiji kot vodja strojne kovačije.

Kot kovač se je udeležil mnogih kovaških iger in bil tudi državni prvak. V muzeju na Muti hranijo največjo "nemško" lopato na svetu, ki je njegovo delo, njegovo delo pa so tudi mnoga umetelno izdelana vrata tako v avstrijskih kot slovenskih cerkvah.

Slehernega ustvarjalca največja želja je imeti svoj atelje. Gospod Poročnik z Mute je vrsto let gojil ta sad, ki je pred dobrima dvema letoma dozorel. V svoji hiši je v velikem ateljeju izdelal in dodelal tudi kovača, ki so ga konec oktobra postavili pred kovačijo kot zahvalo vsem kovačem v preteklosti, tem, ki zdaj stoje ob vročem ognju, in onim, ki bodo kdaj jutri obračali rdečo gmoto in iz nje izdelovali svoje sanje.

Tončka Repnik - Vrhnjak

"Nagajivi veter" navdušil otroke

Koroška osrednja knjižnica dr. Franca Sušnika je decembra skupno z avtorico pripravila predstavitev knjige otroških pesmi **Metke Šte-harnik**, dopolnjene z ilustracijami **Dragice Igerc**. Knjiga je izšla pri založbi ČZP Voranc na Ravnah na Koroškem.

V imenu gostiteljice je vse navzoče pozdravila ravnateljica ravske knjižnice Majda Kotnik ter poudarila pomen dogodka: pogum vzgojiteljic, da sta v svoji ustvarjalnosti vztrajali do izida knjige in se tako predstavili zahtevnemu domačemu občinstvu.

Dogodek v knjižnici je povezovala Mojca Prašnički. V svojem veznem tekstu je izpostavila pomen lepote v človekovem življenju. Ena izmed lepih stvari so tudi "nežne in ljubke besede", spletene v pesmi nove pesniške zbirke.

Zbrane je v imenu ČZP Voranc pozdravil Vojko Močnik in se vsem, ki so omogočili izdajo zbirke: avtoricama, Grafičnemu studiu CERDONIS, tiskarni Odtis, ravnatelju Javnega vzgojno-izobraževalnega zavoda Mežiške doline Rudiju Rancu in Občini Ravne zahvalil za sodelovanje.

Pesmi pa so predstavili kar "kratkohlačniki in kratkohlačnice", kot svoje varovance imenuje avtorica sama. Zrecitali in zaigrali so pesmi Sneženi mož, Telo, Prsti, Očala, Ko sneži, Blazina in Sanje.

Pesmi iz zbirke Nagajivi veter so se rojevale štiri do pet let in ta čas do objave v knjigi so živele z avtorico in njenimi kratkohlačniki v vrtcu. Avtorica je čutila, da so pesmi dobre, vendar so jo spremljali tudi dvomi o njihovi pravi vrednosti. Njena dokončna odločitev, da jih želi predstaviti širši javnosti, pa je povezana z

oceno mag. Marjane Pačnik, predavateljice na Pedagoški fakulteti v Mariboru, da so pesmi "dopadljive" in, kot je zapisala v uvodu pesniške zbirke, da "so prizori /.../ polni otroških igrivosti in razposajenosti, hkrati pa skušajo na otrokom dostopen in razumljiv način izpovedati tudi kakšno pomembno misel ali novo spoznanje. Lahko rečemo, da so pesmi izbrane tako, da ustrezajo otrokovim čustvenim potrebam kakor stopnji spoznavanja, jezikovnega in socialnega razvoja predšolskih otrok in učencev v prvih razredih osnovne šole."

Pesnim so dale dušo ilustracije. Dragica Igerc je ponosna na svoje preproste oblike in prijetne barve, ki so med njenimi varovanci že dolgo prepoznavne. Uspelo ji je vzpostaviti stik med ilustracijo in besedilom. O njih pohvalno tudi v uvodni besedi h knjigi, da so domiselne in da skupaj z besedili "delujejo kot zaokrožena sporočilna celota".

Pot do knjige je dolga in sprva se je zdelo, da je edina pot samozaložba. Potem pa, kot je rekla avtorica sama: "... sem našla nekoga, ki so mu bile pesmi tako všeč kot meni." Čeprav je bil sprva skeptičen, Vojku Močniku ni žal, da je vzel pesmi v roke in jim pomagal priti v javnost. Pravi, da smo dobili knjigo, ki se je ne gre sramovati. Odmevi so tako s strokovnega pedagoškega in umetniškega vidika ugodni.

Vsi govorci so poudarili pomen predstavljenega dela v želji, da bi pesniški prvenec ne ostal osamljen. Bralci pa se pridružujemo besedam Mojce Prašnički: "Pričakujemo nove nagajive sapice."

Bojana Verdinek

Knjigo otroških pesmi Metke Šte-harnik NAGAJIVI VETER lahko po ceni 2.160,00 tolarjev kupite v ČZP VORANC Ravne na Koroškem, Prežihova 24 in v Mladinski knjigi na Ravnah na Koroškem.

Družba sv. Mohorja na Prevaljah- od 3. julija 1919 do 3. decembra 1927

Težki časi za Mohorjevo so se pričeli z razpadom Avstro-Ogrske. Na Koroškem so se začeli nemiri, ki so pripeljali do plebiscita, prometne zmede so marsikateremu zvestemu Mohorjanu preprečile, da bi dobil naročene knjige. General Maister je pred umikom iz Celovca svetoval vodstvu družbe, naj se s tiskarno in zalogo knjig začasno umakne na Prevalje, skrajni vzhodni del Koroške, ki je bil že po mirovni pogodbi v novi državi Sloveniji oziroma SHS.

Leta 1918 je družba dosegla svoj vrhunec 90512 udov. v prevalskem obdobju je bilo leta 1924 38093 udov in bi lahko v povprečju šteli 25000 udov. Konec oktobra 1927 so družbo začeli seliti s Prevalj in jo končali do decembra pod vodstvom ravnatelja dr. Josipa Zeichna ter poslovdij Ivana Kolenca in Mirka Mikelna.

V teh osmih letih delovanja Mohorjeve družbe na Prevaljah je skupno izšlo okrog 2.000.000 knjig in okrog 250.000 koledarjev. Štiri leta je mesečno izhajala Mladika (1924 - 1927). To je ogromen duhovni kapital, ki se ne da premeriti, pretehtati. Morda postavimo spomenik Mohorjevi knjigi na Fari.

Preselitev s Prevalj v Celje ni bila povsem gladka. Na to se je karikaturist Hinko Smrekar. Karikaturu ponatiskujemo iz knjižnice Oris zgodovine Mohorjeve družbe, 1992. Tudi besedilo je več ali manj posneto po njej.

T.S.

Osebe tiskarne Mohorjeve družbe na Prevaljah z g. dr. Josipom Zeichnom

Ob nameravani preselitvi Mohorjeve s Prevalj v Celje leta 1926 je celjska nesna občina, kjer je vladala Samostalna demokratiška stranka, odklonila koncesijo za Mohorjevo tiskarno v Celju. Hinko Smrekar je to upodobil v karikaturi: celjski mestni policaj (na rokavu ima črke vladajoče stranke SDS) prepoveduje vstop v mesto vlačugi, iatu in razbojniku ter sv. Mohorju, najstarejšemu slovenskemu kulturnemu delavcu. Šele pritožba na velikega župana v Mariboru je zaleгла, da se je Mohorjeva 1927 lahko preselila v Celje.

Selitev v Celje

"Ko bo cvetel lan"

Na dvojezični etnološki razstavi "Ko bo cvetel lan", ki je v času od 14. januarja do 3. februarja 2000 na ogled v Likovnem salonu v ravnem gradu, je predstavljen del predmetov iz Narodopisne zbirke Slovenske prosvetne zveze iz Celovca, ki je shranjena v kulturnem in komunikacijskem centru v Šentjanžu v Rožu. Zbirko, ki je bila zbrana v petdesetih letih tega stoletja, sestavlja 539 predmetov z 19 etnoloških področij.

Razstava celovito predstavi lan in ovco. Obe za kmečko okolje pomembni surovini omogočata ne le predstavitev delovnih postopkov, temveč tudi medsebojno povezanost vaše skupnosti, delitev dela med spoloma in poudarjata najpomembnejše značilnosti kmečkega načina gospodarjenja. Kmečki ljudje so še tja do konca prve polovice stoletja znali iz maloštevilnih surovin okolja pri-

dobiti najnujnejše za preživetje, vse surovine so izrabili brez preostanka, pri tem pa so uporabljali enostavne delovne pripomočke in postopke.

Vsaka od obeh surovin je na razstavi najprej celovito predstavljena. Tako lan kot ovca namreč nista dajala ljudem le surovin za oblačila in tekstilne izdelke, temveč sta jih tudi nahranila, ozdravila, jim razsvetljevala temo, pognojila zemljo ter njihov delovni dan spreminjala v praznik.

Delovna postopka za pridobitev lanene in volnene preje se med seboj zelo razlikujeta. Pri gojenju lanu si delovni postopki sledijo v naslednjem vrstnem redu: sejanje, puljenje, smukanje, sušenje, godenje, trenje in česanje. Ovco je treba najprej ostriči, volneno runo pa oprati, posušiti in počesati. Šele z ročno prejo na kolovratu ali s pomočjo preslice

se za obe vrsti preje delovni postopek poenoti. Ko sta obe vrsti preje spredeni v nit, se ju opere in s pomočjo različnih motovil pripravi za tkanje ali pletenje. Za ponazoritev trditve, da so vse, kar so potrebovali, znali izdelati z najenostavnejšimi pripravami in postopki, je predstavljen najpreprostejši način tkanja s tkalsko deščico. Na temelju izvirnega predmeta so bile izdelane štiri replike in z njihovo pomočjo obiskovalci iz barvnih volnenih niti v muzejski delavnici stkejo pas, zapestnico ali pa kaj drugega.

Razstava je postavljena s pomočjo predmetov iz zbirke in dopolnjena s fotografijami, besedili in rekonstrukcijami. Dopolnjuje jo še osem kratkih filmov iz produkcije slovenskega programa ORF iz Celovca in delavnica tkanja trakov s tkalsko deščico.

Irena Destovnik

Piše: Mojca Eriavec

NEKI NOVI KLINCI

"Novi, i bolji od nas," pravi Balašević. In lahko se strinjate z njim, ko se sprehajajoč po ulicah do nedavnega še čisto vam pripadajočega mesta čudite nad mladoletniki, samozavestno prepričanimi o svoji svetovljanskosti, razgledanosti in z mislijo, da je tisto malo, kolikor so se o filozofiji naučili v dveh urah na teden v zaključnem letniku, dovolj, da jih postavi nad nas, ki o vsem skupaj nimamo pojma. Da le vejo, kdo je Nietzsche in že je dovolj, da so kar naenkrat Übermenschen. Če jim pustite. Ah, sladka nevednost! Ko enkrat pridejo na faks, se oblaček lastnega samozadostnega malega sveta in pamperiranosti razblini kot milni mehurček. Ostane le grenak priokus ob spoznanju, da nikoli ne moreš biti boljši od vseh ostalih, da je zmeraj nekje nekdo, ki je zaradi takih in drugačnih okoliščin rojen pod srečnejšo zvezdo od tebe, da je navsezadnje nemogoče biti prvi v mestu, nasprotno z vasjo (ali vaško šolo, če hočete), kjer vsak malo nenavaden, od povprečja rahlo odstopajoči dogodek ali osebek povzroči veliko zanimanja, kar mu seveda ne ostane skrito. Nekateri se s tem znajo sprijazniti, tisti mali svet, v katerem so bili popolni, prenesejo v ta velikega, kjer popolnost individua ne obstaja. Tako si

lahko znova najboljši v svojem mikro kozmosu, v svetu, za ostale pa te ne briga. Samozadostnost se tako ohrani, a za ceno ozkosti in neprilagodljivosti, ki ji neizogibno držita podpora. Lahko pa si rečete, da je dovolj in najbolje, če ste sami zadovoljni s sabo, da delate dobro tisto, kar res znate, si postavite meje samokritičnosti in osebne kriterije, ki jih je treba doseči. Popuščanja ni, sami ste svoj policaj in rezultati (kakor ste si jih določili) pač bolj ali manj ustrezajo vašim pričakovanjem. Osebni kompromis, bi temu rekli pametni, ali pa le način, kako priti v nekako konstruktivno ravnodušnost s svetom, v katerem pa le zmeraj bolj vsak pazi samo nase in zmeraj bolj pes je psa (dog eat dog world). Resolucija, ki ste jo morda sprejeli ob prehodu v novo leto, stoletje (o tisočletju molčimo, po

novem), še bolje pa, da ni bila umetno spočeta zaradi obrata neke man-made letnice, ampak sama od sebe, kot nekaj samoumevnega, edini logični način, kako ubežati nenehnemu naprezanju, stresu in samopomilovanju.

Zato novi klinci niso nadloga, ki bi se je bali in bi nas ogrožala, temveč možnost, kako postati boljši in širši. Novi pogledi, nov način, nova prepričanja - od katerih vzamemo, kolikor nam paše. Zato da ne postanemo okosteneli primerki preživetosti. To dela tudi Balašević, ki točno ve, zakaj je napisal tako pesem. In jo prepeva leto za letom, saj igra na strune nostalgije za mladostjo in

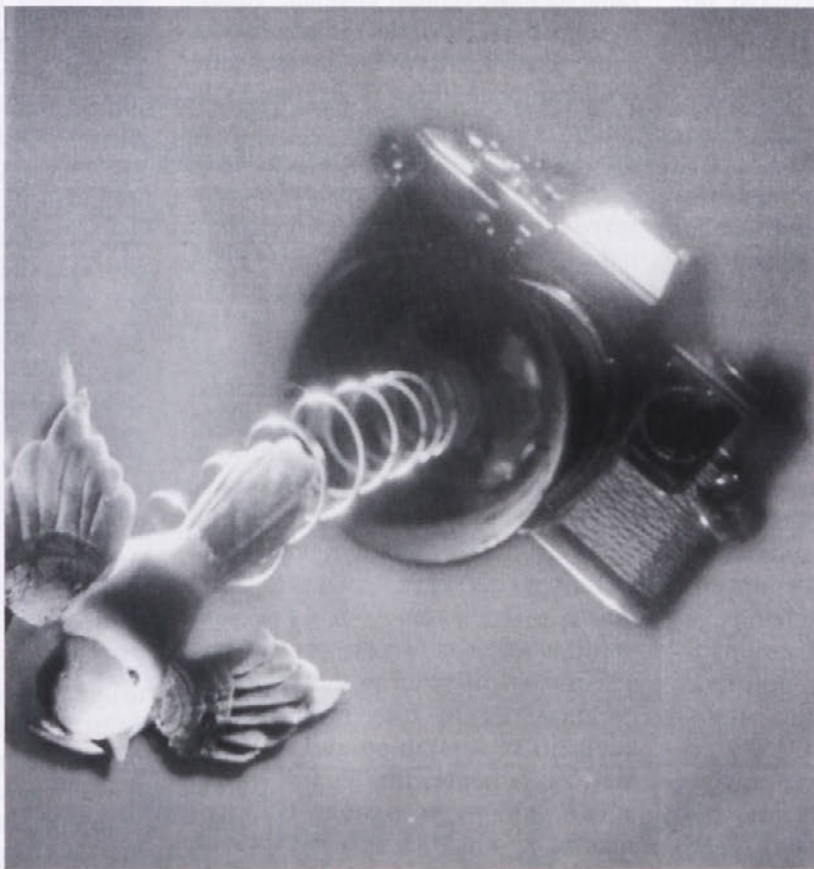
strahu pred biti out. Nekateri pač še niso našli kompromisa. Novemu se je najlažje upreti.

Pustmo, da nas novo leto popelje po svojih poteh, ki jih prilagodimo nam že znanim in domačim tirnicam. Vzemimo tisto, kar nam je všeč. Kljub vsem napovedim in celo opozorilu našega obrambnega ministrstva nekaj dni pred silvestrovim, ki je zvenelo podobno kot tista izpred desetletij - moramo biti spremni na sve! - bolj ali manj vse ostaja tako, kot je bilo.

Spremembe prihajajo počasi, in če jim ne sledite, ste slej ko prej zastareli. Novi klinci pa res bolji od vas.

Morda spremeniti in sprejeti nimata zastoj iste predpone. In če se igramo še dlje, dodamo e in dobimo iz nje angleško besedo spree. Seveda to nima nič skupnega z uradno etimologijo, kakor tudi ne mrzlica, histerija ali panika, kar slednja pomeni. Če uporabimo malce domišljije, kanček pravljice in prilagodljivosti (kar bomo v enaindvajsetem stoletju menda močno potrebovali), jih mogoče lahko povežemo. In vidimo, da sprememba prinese histerijo, paniko, po angleško spree, ko pa vse to mine, jo pač sprejmemo. Tako je navsezadnje z vsem in vsakim - pa če ste v mikro ali makro svetu. Tako je z novimi klinci, z novimi religijami in sistemi, tako je z nami samimi.

Tudi novo stoletje je en tak "novi klinac". Treba se ga je navaditi.

Piše: Aida Prislan

PROTESTANTIZEM V SLOVENJ GRADCU

4. nadaljevanje

Slovenjgradčani ne upoštevajo protiluteranskih ukrepov iz samega vrha države:

Nadvojvoda Karel (1564 - 1590), ki je dobil Notranjo Avstrijo, bi bil luteranstvo silno rad zatrl. Da so mu dovolili prepotrebne novce v vojaške namene v Vojni krajini in za odplačevanje starih dolgov, je moral v verskem pogledu v marsičem popustiti. Tako je bil podpisan Bruški mir.

"In ker so to ustno obravnavo po besedi, kakor sta jo obe stranki govorili, natanko zapisali in verodostojno na papir spravili, so nato gospodje odborniki, pristaši augsburške veroizpovedi, da bi se stvari bolje ohranile v prihodnjem spominu, vse zapisali in vsaki deželi poslali enake koncepte z lastnoročnim podpisom in pečatom sub dato v Brucku na Muri dne 9. februarja leta 1578...". (Op. 25)

"S "pomiritvijo" v Brucku ob Muri l. 1578 se je sicer moral ukloniti zahtevam luteranskega plemstva - za Gradec, Celovec, Judenburg in Ljubljano je dovolil protestantske predikante in šole, kar je pomenilo tudi višek protestantizma v slovenskih deželah - , že naslednje leto pa je skupaj z bavarskim in tirolskim nadvojvodo izdelal program politične rekatalizacije na temelju augsburškega verskega miru iz l. 1555, po katerem je imel deželni knez pravico izbrati veroizpoved zase in za svoje podložnike (cuius regio, eius religio)." (Op. 26)

Nadvojvoda Karel V. (1560 - 1590) je leta 1580 na osnovi sprejetega načela "cuius regio, eius religio", kar pomeni, kakršno vero ima vladar (knez), takšno morajo imeti vsi podložniki na njegovem ozemlju, prepovedal Lutrovo vero v svojih deželno-knežjih mestih. (Čeprav je bil leta 1578 v Brücku na Muri podpisan Bruški mir, ki pomeni tudi vrhunec protestantizma.) Ta prepoved naj bi pri nas zadela graščaka (zemljiškega gospoda) Gaisrucka, ki je imel v hiši predikanta Filipa Kaufmana; ta je opravljal verske obrede

tudi za meščane. Grožnje niso pomagale, "saj si je slovenjgraška gospoda dobila 1586 svojega predikanta" - Kimerlinga. Grozili so z vseh strani. Tudi cerkvena na pokopališču je bila izročena za protestantske obrede. Prav v času protestantizma je Primož Trubar v svoji knjigi (leta 1577) prvi zapisal slovensko ime za naše mesto: **"... v Slovenskim Gradcu"**.

"Prvi naval te deželnoknežje ostrejšje linije je zadel razen Radgone luteranstvo v Slovenjem Gradcu. Tukajšnja gospoda (fevdalci) je pozvala za svoje dušeskrbstvo in za meščane predikanta Filipa Kaufmana iz Volšperka (na Koroškem); ta je opravljal svoj posel v hiši graščaka Žige Gaisrucka v Slovenjem Gradcu, seveda tudi za meščane. Proti temu je izdal nadvojvoda Karl 5. avgusta 1580 ostro prepoved, češ, da v svojih deželnoknežjih mestih (in takšno mesto je bil Slovenj Gradec že od leta 1362), trgih in graščinah si je pridržal eksercij samo katoliške vere; zato prepoveduje oznanjevanje Lutrove vere, sicer bo njemu, Žigi, odvzel kar ima zastavljenega, mestnemu sodniku pa bo dal nalog, da zgrabi predikanta v Gaisruckovi hiši in ga zapre. Gaisruck je pojasnil stanovanju, da je dobil predikanta sicer le zase in za svojo družino v hišo; ker so ga pa prosili meščani, da bi tudi njim dovolil udeležiti se verskih opravil in prejemati zakramente, jim tega ni mogel odreči, silil pa ni nikogar. Odgovor stanov je bil hladen, stvaren: v svojih mestih in trgih ima deželni knez pravico dispozicije, zato je na slovenjgraške ozemlju evangelijska služba božja nedovoljena; Gaisruck na jim ne dela neprilik.

Kaže, ko da je stvar potem zaspala, kajti slovenjgraška gospoda si je dobila l. 1586 svojega predikanta Štefana Kimerlinga, ki je bil prej dve leti pedagog pri Pavlu Forhögerju v Dravogradu. Dobival je prav malenkostno plačo, kajti od l. 1594 so mu dajali tudi stanovi iz deželne blagajne letni dodatek 40 fl.

Že l. 1590 so delali plemiči načrte,

Cerkev, zgrajena kot zmaga proti protestantizmu

pridobiti predikantu primerno stanovanje, za versko občino pa prostor za cerkev in pokopališče. Iz nekega poročila stanovanju zvemo, da njihov predikant ni varen niti v mestu Slovenj Gradec niti v obmirju in se mu ne dovoli pridigovanje, nasprotno, da je sprejel nedavno mestni sodnik oster deželnoknežji mandat, da mora predikanta zgrabiti, kjerkoli to more in ga do nadaljne odredbe zapreti. Zato se nahaja Kimerling že eno leto na gradu Grienfels (v Guštajnu) (sorodnik slovenjgraških Gaisruckov graščak Gaisrugg, op. p.), pa če ga kdo potrebuje, mora poslati hlapca s konjem ponj; zaradi tega, da je lastna hiša nujno potrebna. Potem bi mogel vsak petek in nedeljo pri g. Hansu Juriju Hurnasu, ki stanuje v neposredni bližini Slovenjega Gradca, imeti pridigo in opravljati druge potrebne eksercije. Ker pa teh načrtov sami ne morejo izvesti, prosijo za pomoč stanove. Nadaljnje poročilo pravi, da deluje nasprotni - katoliški - tabor z vso silo in hoče odvrniti njihove pripadnike od prave krščanske vere. Ne le plemstvo, tudi kmetje in meščani da vidijo v predikantu svojega človeka, meščani pa da hočejo imeti propovednico čim bližje pri mestu.

Tudi v bližnjem Guštajnu se je luteranstvo - kakor v Dravogradu - silno razpaslo." (Op. 27)

(se nadaljuje)

Op. 25: J. V. Valvasor, Slava vojvodine Kranjske, str. 87;

Op. 26: Dokumenti Slovenstva...;

Op. 27: Slovenj Gradec ob 700 letnici, str. 32;

Kruh ponoči spi, so rekli mati mi

V spominu mi je ostala Korenova domačija. Bilo je veliko otrok, ki so jim večkrat želodčki krulili od lakote. Oče Koren je tesal les, s tem si je prislužil kakšen krajcar za lačna usta.

Hišica je bila majhna, prislonjena na skalo, ki se je bog vedi kdaj skotalila v to grapo. In v tej grapi je oče Koren kupil krpo zemlje, da si je zgradil majhno kočico. Drugače je bil logar na Koroškem, je pa še poleg svojega dela tesal les, da so bili otroci za silo oblečeni in siti.

Ker je bila hiša mala, so bila okna ozka in tesna, da je bilo v koči polmračno, v izbo je gledal jesenski dan bolj žalosten, siv in star, kot je bil zunaj pod nizkim stropom.

Otroci so sedeli na krušni peči, ker je bila topla, saj je mati zgodaj zanjela, da bo pekla kruh. Lesena deža je bila postavljena pri mizi, v njej je bilo testo, ki ga je zamesila mati. Oče Koren je zajtrkoval mleko in kruh, skorja je bila že suha, vendar v vročem mleku se je otopila.

Vstal je, vzel sekiro, si nadel klobuk, prek ramena si je obesil torbico, v kateri so bile shranjene knjige za računanje kubikov. "Pridni

bodite," je še dejal otrokom in odšel v megleno jutro.

Otroci na peči so modrovali, kam gre oče. Mati jim je rekla, naj bodo pridni, drugače ne bo mogla speči kruha. Kruh ima tudi svoje slabe lastnosti: če otroci niso pridni, se noče speči. Iz dimnika so se valili stebri dima, veter jih je metal in lomil, nosil v nedogled. Ko je bila peč dovolj razgreta, je mati poravnala oglje, čez čas v peč pomolila roko, da ni morda prevroča. Bomo še malo počakali.

Najstarejša hči je morala mami vedno pomagati. Z mize je jemala slamce, v katerih je bil po hleb kruha, mati ga je lepo položila na lopar in ga potisnila v peč. Sedem hlebov je spravila v peč, naredila križ in zaprla pečna vrata.

Hči Tonka je materi pomagala pospraviti ostalo, očistiti dežo, strgati testo, da se ni posušilo do druge peke...

Otroci so molčali, sedeli na peči in čakali, da jim mati speče kruha. Slastnega, gorkega, ki bo na široki deski počival in se razrezan dišeče kadil. Plaho so se s peči ozirali proti vratom. Iz

koče si niso upali, zakaj mama jim je zažugala, da bo kruh v peči zgorel, če ne bodo pridni. Miciki je velela, naj pove povest o kruhu, in otrokom je še rekla, da se zvečer ne sme prositi za kruh, ker, ko pade noč, prične kruh spat. Treba ga je samo rahlo pokriti z belim prtom, in počakati do jutra.

Zakaj kruh ponoči spi? To so bili časi, ko je bilo življenje težko. Čeprav so marsikje lačna usta zahtevala kruha, ga jim mati ni dala, naskrivaj pa si je obrisala solzo, ki ji je polzela po licu.

Kaj pa danes? Boleč je pogled, ko marsikje opaziš odvržen kruh. Ali ni to greh? Kako danes mnogi pozabljajo, da vsako minuto umrje od lakote veliko število ljudi. Koliko otrok z velikimi lačnimi očmi gleda izza koščenega telesa, saj nimajo za jesti! Zato spoštujemo kruheh, iz njega dehti duh zemlje, sejalec, mlinarja in matere, če še doma pečejo kruh!

Viktor Levovnik

Akcija revije VIVA: MOJ ZDRAVNIK 2000

Vsakdo izmed nas se v življenju kdaj pa kdaj znajde v okoliščinah, ko si sam ne more več pomagati. Takrat mora pomoč poiskati pri drugem človeku. Med nami so ljudje, ki so za svoje življenjsko poslanstvo izbrali pomoč ljudem v stiski. Prepričani smo, da je v Sloveniji veliko dobrih splošnih in družinskih zdravnikov in seveda zato tudi veliko zadovoljnih pacientov. Zato so se pri reviji Viva odločili za akcijo "Moj zdravnik 2000", ki s svojo usmeritvijo nudi priložnost usmeriti pozornost na medicino in ljudi, ki v njej požrtvovalno opravljajo svoj poklic. Z akcijo MOJ ZDRAVNIK se tem plemenitim ljudem lahko vsaj simbolično zahvalimo za njihovo delo.

Za korekten potek akcije bo skrbela strokovna komisija, v kateri so: predsednik prim. dr. Marko Demšar, prof. dr. Pavle Poredoš, doc. dr. Marjan Premik, dr. Ivan Cibic, dr. Dean Klančič.

Akcija "Moj zdravnik 2000" se je začela z izidom januarske VIVE, končala pa se bo z razglasitvijo najbolj cenjenega zdravnika za leto 2000, 6. aprila, na predvečer svetovnega dneva zdravlja.

Vabimo vas, da glasujete za svojega splošnega zdravnika. Tako boste najbolj neposredno vplivali, da bo priznanje prišlo v prave roke.

In kaj morate storiti? Izpolnite kupon in ga pošljite na uredništvo revije Viva, Dalmatinova 2, 1000 Ljubljana (navedite svoje ime in naslov ter ime in priimek splošnega zdravnika, za katerega želite glasovati).

viva

PREPIH

Ime in priimek _____

Naslov _____

MOJ ZDRAVNIK (napišite ime in priimek zdravnika/ce, ki ga/jo predlagate, zdravstveni dom):

Če želite, napišite tudi, kaj vas pri njegovem/njenem delu še posebno navdušuje:

Yitezi Zelene Dežele

izvaja:
B. Zupančič

NOVI DRŽAVNI PRVAKI V STANDARDNIH PLESIH

Državno prvenstvo v standardnih plesih je konec minulega leta v Ajdovščini za novo tisočletje določilo nove državne prvake. Največje presenečenje so pripravili starejši mladinci, kjer sta kljub prestopu iz nižje kategorije **Lena in Matic Pavlinič** postala v novi kategoriji državna prvaka. Med člani je bil tokrat najboljši Domen Krapež z novo soplesalko Eleno Girello.

Na DRŽAVNEM PRVENSTVU za leto 2000 v Dobrav-ljah pri Ajdovščini se je pomerilo 79 plesnih parov vseh starost-

nih kategorij v standardnih plesih. Organizator PK Urška Ajdovščina je pripravil res lepo prireditev, gledalci pa so si lahko ogledali vrhunske nastope najboljših slovenskih parov.

V članski konkurenci sta državna prvaka za leto 2000 postala Domen Krapež in Elena Girella (PK Fredi). Na drugo mesto sta se uvrstila Tomaž Vrtar in Vesna Šošter (KPK Devžej), tretja pa Matevž Ogorelec in Nina Medja (PK

Zelo obetaven koroški par Nal Vute in Špela Blatnik s Prevalj bosta v novem tisočletju zanesljivo še blestela na plesnem parketu. Uredništvo Prepiha jima pri tem želi naklonjene sodnike.

Fredi). Lani je bil precejšen upad članskih parov, zlasti pri vrhu. Na srečo pa prihajajo mlajši pari in prav v naslednji kategoriji je največje in najmočnejše zaledje. Zaradi prestopa mnogih obetavnih mladincev v razred starejših mladincev je bil plesni boj med njimi najbolj zanimiv. Prvenstvo je bilo tudi prvi pokazatelj, kam v novi kategoriji sodijo in merilo, kaj lahko v letu 2000 pričakujejo. Miša Cigoj (PK Urška Ajdovščina), ki je bil z Nino Gerič lanski državni prvak, se je z novo rusko soplesalko Jano Pokrovskaja tokrat moral zadovoljiti z 2. mestom. Premagal ju je mladinski državni in svetovni prvak Matic in Lena Pavlinič (PK Urška). S tremi točkami prednosti pred drugouvrščenim sta dokazala, da bosta tudi v starejši kategoriji kreirala zmagovalni vrh. Tretja sta bila Blaž Pocajt in Nina Salobir (PK Fredi), sicer prva na slovenski rang lestvici. Med mlajšimi mladinci je nesporno s samimi enicami zmagal par iz PK Fredi Nal Vute in Špela Blatnik, ki jima je občinstvo odkrito pokazalo veliko naklonjenost.

(sv)

POKALA LEITINGERJU IN KOGELNIKOV

Prizadevni posamezniki iz vrst četrtna skupnosti Javornik - Šance na Ravnah že vrsto let ohranjajo lepo tradicijo. Tudi ob izteku preteklega leta, ko so mnogi že s kozarčkom vina v roki nazdravljali novemu letu naproti, so organizirali tek, s katerim so tudi športniki, posebej pa rekreativci popestrili Silvestrovo. Natanko ob 20. uri, kot leta poprej, je starter Peter Fajmut označil, da se lahko prične **8. silvestrski tek okoli naselja Javornik**. Na progo dolžine 1150 m se je tokrat podalo 120 tekačev in tekačic. Razumljivo, zaradi hladnega vremena in tudi podedenele proge, je bilo na startu nekaj manj tekmovalcev kot leto prej, ko se je teka udeležilo 143 tekačev in tekačic.

Našteli smo 88 moških udeležencev in 32 žensk, med njimi seveda največ čistih rekreativcev, zlasti pa otrok. Med tekači je bilo tudi nekaj takih, ki se s tekom vsakodnevno ukvarjajo, prvi favorit pa zagotovo, kdo drug kot domačin **Luka Leitinger**, sicer tekmovalec Koroškega atletskega kluba Ravne.

Leitinger je do lanskega teka trikrat zmagal in je tudi rekorder proge s časom 2 minuti in 59 sekund. Tudi tokrat je vlogo favorita izpolnil in prvi pretrgal ciljno vrvico v času 3 minute in 24 sekund. Tako je že četrtič postal zmagovalec silvestrskega teka na Ravnah, medtem ko je dvakrat zmagal Tomaž Robač s Prevalj, po enkrat pa Ravenčan Drago Laznik in Kotuljčan Primož Miheu. Za zmagovalcem sta v cilj pritekla Jože Mori z

Mute in domačin Drago Laznik, Rok Šnajder kot četrti in Silvo Škrube kot peti.

Med tekačicami tokrat zasedba ni bila tako kakovostna kot leto prej, ko je zmagala Slovenjgradčanka **Veronika Zupanc**, sicer znana tekačica KAK Ravne in tudi državna reprezentantka v tekih na dolge proge in v krosu. Takrat je Zupančeva tudi postavila rekord proge, ki znaša 3 minute in 47 sekund. Ob izteku lanskega leta je bila najhitrejša Ravenčanka Maja Kogelnik, s časom 4,52 minute, pred prav tako domačinko Karolino Šnajder in Ano Hrastelj iz Slovenj Gradca. Na prejšnjih tekih so bile uspešne Lidija Breznikar in Mojca Leitinger po dvakrat ter Veronika Zupanc in Hedvika Blatnik iz Mežice.

Seveda brez športnih navdušencev, ki so tek prizadevno organizirali vsa ta leta s pomočjo sponzorjev in donatorjev, se prireditve pač ne bi obdržala. Tudi tokrat so se izkazali. Ne samo, da so tek solidno izpeljali, najboljše so nagradili s pokali in praktičnimi nagradami, vsi udeleženci pa so bili deležni še skromnih daril. Ob predsedniku organizacijskega odbora Milošu Juraku, ki že vsa leta bdi nad prireditvijo, velja omeniti še tiste najprizadevnejše: Alojza Potočnika, Ljubišo Topaloviča, Franca Krauzerja, Petra Fajmuto, Petra Črtomirja Gorjanca, Silvo Kristan, Danico Potočnik, Jolando Laznik, Silvo Šteharin in morda še koga.

Ivo Mlakar

Novo veliko priznanje za koroške odbojbarske sodnike ŠTIRJE KOROŠCI NA OSMIH EVROPSKIH TEKMAH

Eden izmed naše četverice mednarodnih sodnikov: Boris Skudnik

Slovenija, čeprav po površini majhna država, je bogata po zaslugi dobrih športnikov, v svetu pa jo promovirajo tudi odlični mednarodni sodniki. Če niste vedeli, v Sloveniji imamo kar deset mednarodnih odbojbarskih sodnikov, ki delijo pravico na uglednih državnih in klubskih tekmah svetovnega in evropskega ranga.

Med vsemi smo Korošci najmnostičneje zastopani, kajti premoremo kar štiri mednarodne odbojbarske sodnike.

Pretekli teden se je začelo tekmovanje v evropskih odbojbarskih pokalih. Slovenskega odbojbarskega športa na žalost v Evropi ne bodo predstavljali odbojbarji Fužinarja GOK IGEM, ki so na turnirju v Švici izpadli v kvalifikacijah za pokal Mednarodne zveze. Toda, čast Ravenčanov rešujejo sodniki Jožef Lečnik, Dušan Brankovič, Boris Skudnik in Drago Franc, ki so, kot kaže, izjemno cenjeni pri ljudeh Evropske odbojbarske zveze. Deset slovenskih sodnikov bo namreč sodilo kar na desetih tekmah v evropskih ligah in pokalu CEV-a. Od tega bodo koroški sodniki prisotni kar na osmih tekmah, kar je nedvomno novo veliko priznanje za naše "ljude v belem."

Prva sta na parket že stopila **Boris Skudnik** in **Dušan Brankovič**. Prvi je sodil v Nemčiji v Schwerinu, mestu nekako 100 km vzhodno od Hamburga, pokalno tekmo med ženskima ekipama Schweriner SC in belgijskim Kieldrechtom, kasneje pa ga čaka nastop v Grčiji.

Brankovič je prav tako že "odpiskal" tekmo v ligi prvakov in v Bratislavi na Slovaškem, v začetku februarja pa bo drugi sodnik na moški četrtfinalni tekmi pokala CEV v Italiji ali Belgiji.

Drago Franc bo te dni odpotoval v Španijo, kjer ga čaka tekma v ligi šampionov med prvakoma Španije in Finske, sredi februarja pa bo sodil še moško tekmo pokalnih zmagovalcev v madžarskem Szegedu med kluboma Papiron Medikamea in Galatasaray Istanbul.

Najbolj uveljavljen mednarodni odbojbarski sodnik v svetu je zagotovo Ravenčan **Jožef Lečnik**, ki je v svoji dolgoletni karieri odsodil že preko 1500 raznih prvenstvenih ali pokalnih tekem, doma in v tujini. Kot najbolj

izkušenega sodnika, ki je vodil številne tekme svetovne lige, je doletela čast, da bo od 8. do 10. februarja sodil eno najzahtevnejših tekem v ligi prvakov. To bo v italijanskem Trevisu, srečanje moških ekip domačega Sisleya in grškega Olympiakosa iz Pireja. Že čez štirinajst dni bo moral ponovno na pot. Tokrat v Nemčijo, kjer bo v Wupertalu sodil tekmo v ligi pokalnih zmagovalcev med odbojbarji domačega Bayerja in Unicaje Almerie iz Španije.

In še nekaj, naši "internacionalci" na vse mednarodne tekme prihajajo v dvorane enotno oblečeni v trenirke, ki so jih dobili v dar od firme Aasics, v sodelovanju s trgovino "Mojca Šport" z Raven.

Ivo Mlakar

Tudi na Ravnah opravili izbor najboljših športnikov PLANINŠEC, BREZNIKARJEVA IN ODBOJBARJI

Podobno kot pretekla leta so pri Športni zvezi opravili izbor najboljših športnikov občine Ravne tudi za preteklo leto. Laskavi naslov je pri fantih pripadel atletu Koroškega atletskega kluba Ravne **Zoranu Planinšču**, ki je osvojil 3. mesta med mladinci v teku na 400 in 800 m na lanskem državnem prvenstvu. Poleg tega je pripomogel k naslovu državnih prvakov štafeti KAK Ravne 4 x 400 m. Nastopal je tudi v reprezentanci Slovenije na mladinskem evropskem prvenstvu in teklen v štafeti 4 x 400 m, ki je osvojila 8. mesto.

Najboljša športnica v preteklem letu je bila plavalka Fužinarja **Lidija Breznikar**. Na mitingu v Luxemburgu je bila v močni konkurenci druga na 200 m prsno in tako izpolnila normo za nastop na mladinskem evropskem prvenstvu v Moskvi. V Rusiji se je izkazala s 13. mestom na 400 m mešano in 18. mestom na 200 m prsno. Poleg tega je lani zmagala na absolutnem državnem prvenstvu na 400 m mešano in bila tretja na polovico krajši progi. V mladinski konkurenci si je Breznikarjeva na omenjenem tekmovanju priplavala tri prva in eno drugo mesto. Uspešna je bila tudi na močnem mitingu na Dunaju, kjer se je v konkurenci članic prebila v A finale na 400 m mešano. Ekipna lovorika je po pričakovanju pripadla odbojbarjem Fužinarja GOK IGEM, ki so lani že drugič zapored osvojili naslov pokalnih prvakov Slovenije, v prvenstvu 1. državne lige pa so bili četrti.

Lidija Breznikar, športnica leta 1999 občine Ravne

I. M.

Glosirana črna kronika

Modre petarde

Leto 1999 se je v analizi (ali policijskih zapisnikih) koroške črne kronike končalo predvsem v znamenju smučarskih nezgod ali "v okviru zimskih radosti". Drugače pa je bil preskok v novo leto, stoletje in tisočletje za policiste dokaj miren. Gremo lepo po vrsti.

Poškodbe otrok

27. 12. 1999 okoli 11.00 se je na smučišču Štalekar v Mežici poškodovale 12 letni deček iz Mežice. Med smučanjem z desko je padel in si poškodovale kolk. Prepeljali so ga v bolnišnico Slovenj Gradec. Dan kasneje se je na istem smučišču poškodovale še triletni otrok, prav tako iz Mežice. Tudi on je med vožnjo padel in si poškodovale desno nogo. Na smučišču v Črni na Koroškem pa se je 28. decembra okoli 13. ure poškodovale 14 letna članica Smučarskega kluba Velenje. Med smučarsko tekmo je zadela v količek in padla ter se udarila v prsni koš.

Okoli 12.30 tega dne se je na smučarski skakalnici v Mislinji poškodovale 13 letni deček iz Velenja. Med treningom se mu je pri odskoku odpela smučka, izgubil je ravnotežje in padel je po doskočišču. Pri tem si je poškodovale glavo in so ga odpeljali v bolnišnico.

Na smučišču Ošven nad Kotljami pa se je 29. 12. 1999 ob 14.20 poškodovale devetletni deček iz Dravograda. Med smučanjem je padel in si zlomil nogo.

Da se na smučiščih ne poškodujejo zgolj otroci, priča primer 22-letnega R.S. iz Ljubljane. 1. 1. 2000 je namreč okoli 17. ure deskal na smučišču Poseka nad Ravnami na Koroškem, nenadoma je padel in si zlomil levo ključnico.

Nevarno sankanje

Prvi dan v novem letu je pokazal, da ni nevarno le smučanje, marveč tudi sankanje. Še zlasti zunaj urejenih sankališč. To sta na svoji koži, žal, neposredno občutila Š.Š. in njen sin iz občine Ravne na Koroškem. Ob 15.50 sta se s sanmi peljala po zasneženi krajevni cesti iz Suhega vrha proti Strojni. Tedaj jima je naproti pripeljal voznik osebnega avtomobila F.O. Ko je opazil sankarja, je ustavil ob desnem robu cestišča. Vendar se Š.Š. in njen sin nista uspela ustaviti in sta s sanmi trčila v prednji del osebnega avtomobila. Trčenje je bilo tako močno, da si je Š.Š. zlomila obe nogi in so jo z rešilcem odpeljali v slovenjgraško bolnišnico.

Pirotehnika

Seveda pa se ob prehodu v novo leto na Koroškem nezgode niso dogajale le na smučiščih. Razveseljivo je, da lahko iz policijskih zapisnikov izbrskamo le eno samo "pirotehnično" nezgodo. Dne 1. 1. 2000 okoli 22.30 se je namreč pri uporabi pirotehničnih sredstev petard na Lešah nad Prevaljami poškodovale B.M. iz tega kraja. Eksplozija petarde mu je povzročila opekline po obrazu in lasišču, tako da so ga morali prepeljati v bolnišnico.

Že precej poprej, 12. 12. 1999 se je, prav tako z roko v roko s pirotehničnimi sredstvi, huje telesno poškodovale 16-letnik iz občine Radlje ob Dravi. V garaži stanovanjske hiše je v 13 centimetrov dolgo

medeninasto cev nasul smodnika iz petard znamke Pirat. Cev je privlel v primež in pričel s klavirnim udarjati po njenem odprtem ustju. Prišlo je do eksplozije in cev je razneslo. Eden izmed delcev cevi je mladoletnika zadela v obraz in ga huje poškodovale. Poškodovale pa mu je tudi palec leve roke.

Policijska bera

Sicer pa naj napišem še celotno policijsko bero preko "tisočletnega vikenda". Policijsko poročilo pravi:

"V minulem prazničnem vikendu smo na cestah na območju Policijske uprave Slovenj Gradec obravnavali 11 prometnih nezgod, v katerih se je ena oseba huje poškodovale, tri pa lažje. Obravnavali smo šest kaznivih dejanj, in sicer dve tatvini, dvojne poškodbe tujih stvari, eno kaznivo dejanje hude telesne poškodbe in en spolni napad na osebo mlajšo od 15 let.

Policisti in kriminalisti so opravili dve hišni preiskavi in našli predmete, za katere sumijo, da izvirajo iz kaznivih dejanj.

Zaradi kršitev javnega reda in miru so policisti posredovali dvajsetkrat, osemkrat na javnih krajih in 20 krat v zasebnih prostorih."

Neznanec v hiši

V zasebnih prostorih stanovanjske hiše Ob Meži na Ravnah na Koroškem se je, nepovabljen in nezaželen, 29. 12. 1999 okoli 20.20. ure znašel tudi D.M. brez stalnega prebivališča. V hišo je vstopil skozi (nezaklenjena) vrata in pričel iskati vrednejše predmete in denar. Pri tem opravilu so ga zalotili domači, ki so se vrnili domov. Policisti so ugotovili, da se je D.M. od 28. 11. 1999, ko je bil izpuščen iz zapore, zadrževal na območju Maribora, Mozirja in Raven na Koroškem, kjer se je klatil in je beračil. Policisti so ga pridržali in ga privedli v postopek pred sodnika za prekrške. Zoper njega bodo podali še kazensko ovadbo, zaradi poskusa storitve kaznivega dejanja tatvine.

Oven iz hleva

Neznan je, za zdaj, ostal nepridiprav, ki je dne 25.12.1999 v Spodnji Kapli na kmetiji P.K., prav tako nepovabljen in nezaželen, skozi odklenjena vrata vstopil v hlev in zaklal leto in pol starega ovna, težkega 70 kilogramov. Izvlekel ga je iz hleva do bližnje krajevne ceste in ga z vozilom odpeljal v neznano. Lastnika je tako oškodovale za okoli 15.000 tolarjev, policisti pa za njim poizvedujejo.

Traktor čez rob

Manj sreče zase, vendar več za lastnika, je imel F.R. iz Slovenj Gradca, ki je dne 26. 12. 1999 okoli 12. ure iz gospodarskega poslopja kmetije M.K. na Vrhah, brez vednosti lastnika, odvezl neregistriran traktor Tomo Vinković 731. Med vožnjo pa krajevni cesti je zapeljal čez rob in se prevrnil. Pri tem se ni poškodovale, gmotna škoda pa znaša okoli 10.000 tolarjev. Policija ga bo ovadila na pristojno državno tožilstvo.

Finančni ključ

V predprazničnih dneh je policistom uspelo razrešiti še eno kriminalno (resnično) zgodbo.

Že 31. 10. 1999 je namreč E.Š. z Raven na Koroškem na policijski postaji v svojem kraju prijavil kaznivo dejanje velike tatvine. Policisti so z zbiranjem obvestil odkrili, da sta T.P. in M.J., oba z Raven na Koroškem, iz trgovine Denis na Ravnah na Koroškem odnesla ključ skladišča. Od 30. 9. do 31. 10. 1999 sta večkrat vstopila v skladišče in iz njega odnesla večjo količino cigaret, gotovine in drugega blaga. S tem sta lastnika oškodovale za dober milijon tolarjev. Policisti bodo osumljenca z ovadbo predali Okrožnemu državnemu tožilstvu Slovenj Gradec.

Potepuha

Še ena žival je bila nasilno ob življenje v tem obdobju. 3. 1. 2000 dopoldne sta namreč potepuška psa, nemška ovčarja, v gozdu v Šmartnem pri Slovenj Gradcu pokončala srnjaka. Član lovske družine je enega izmed njih ustrlel, drugemu pa je uspelo pobegniti. Za poginulega srnjaka je poskrbel higienik.

Prižiganje

S prihajajočimi novoletnimi prazniki je bil povezan tudi dogodek iz Slovenj Gradca. V dneh med 10. 12. in 13. 12. 1999 je neznanec v parku pri zgradbi upravne enote na Meškovi cesti z okrasnega drevesa odtujil napravo za prižiganje okrasnih lučk (kondenzator, razdelilec s pretvornikom in programator elektronskih vezanih luči). Upravno enoto je tako oškodovale za dobrih 30.000 tolarjev.

Suhi požar

V teh mrzlih zimskih dneh smo radi na toplem. Vendar, kar je preveč je preveč - požarov zaradi tega ne potrebujemo. Jih pa prav zdaj kar pogosto srečamo.

Tako je 22. 12. 1999 v sušilni komori v rotacijskem sušilniku v Tovarni ivernih plošč v Otiškem vrhu pri Dravogradu prišlo do požara. Kot so ugotovili policisti, je prišlo do samovžiga drobnega lesenega prahu, ki je v procesu sušenja potoval skozi sušilnik z visoko temperaturo 1200 stopinj celzija.

Ogenj se je razširil do rotacijskega sušilnika in ventilatorja, ki je zagorel in eksplodiral. Ob požaru se je sicer vključil avtomatski gasilni sistem, vključilo se je tudi šest delavcev, ki so takoj ukrepali, vendar znaša gmotna škoda kljub vsemu kakih 2.000.000 tolarjev.

Požar v hiši

Za okoli 500.000 tolarjev gmotne škode pa je nastalo v požaru, ki je 23. 12. 1999 ob 19.40 izbruhnil v večstanovanjski hiši v Podvelki. Po dosedanjih ugotovitvah policistov naj bi do požara prišlo, ker se je zaradi visoke temperature peči - gospodinja je vanjo okoli 17. ure naložila drva in zapustila hišo - pregrela dimna cev in zagorela je obloga za pečo. Ogenj se je razširil na leseno steno in prekop nje v zgornjo etažo, kjer je zgorel del ostrešja.

Ogenj so pogasili domačini in gasilci GD Brezno-Podvelka.

Neubogljivi akumulatorji

Zgodba iz policijskih zapisnikov, ki ji bom zdaj namenil nekaj več prostora, nas pripelje na

koroške ceste. Tudi zanjo bi lahko rekli, da je ponoven dokaz, da ne gre samo osel dvakrat na led. Iz nepazljivosti ali malomarnosti stori to tudi človek.

20. 12. 1999 ob 13.25 je voznik tovornega avtomobila s priklopnikom P.P. vozil po regionalni cesti iz Poljane proti Prevaljam. Naloženih je imel 20.225 kilogramov akumulatorskih baterij. Na Prevaljah so se v ostrem nepreglednem ovinku palete z naloženimi akumulatorji, ki so bile zasnežene in spolzke, premaknile in se naslonile na zadnjo desno bočno stranico kesona. Pod težo tovora je popustila in se odprla. Tri palete s 144-timi akumulatorji so se razsule po pločniku in vozlišču. Gasilci GD Ravne na Koroškem so nevtralizirali akumulatorsko kislino, delavci podjetja TAB d.o.o. pa so odstranili akumulatorje. Kljub temu je bil promet oviran od 13.25 do 16.20.

Zgodbe pa s tem še ni konec, nasprotno: postaja vse bolj nerazumljiva. Voznik tovornega avtomobila se je namreč kasneje vrnil v podjetje TAB d.o.o. v Mušenik, kjer so mu naložili manjkajoče baterije in tovor povezali s povezovalnimi trakovi. Okoli 18. ure pa sta mu med vožnjo po regionalni cesti Ravne na Koroškem - Dravograd dve paleti akumulatorskih baterij, kljub temu, da sta bili privežani, ponovno zdrsnili s prostora za tovor in se razsuli po desnem robu cestišča.

Ponovno so prišli gasilci itd. Promet je bil oviran dobre tri ure. Kar neverjetna sreča v nesreči je bila, da ni prišlo do nobene telesne poškodbe ali gmotne škode pri drugih prometnih udeležencih. Iz podatkov policije pa tudi ni moč razbrati, če se je vozniku P.P. vsaj tretjič uspelo prebiti s Koroške.

V obeh primerih je na kraj nezgode prišla še inšpektorica za okolje in prostor iz Dravograda. Po njenih ugotovitvah izlitje elektrolita iz akumulatorjev v nobenem primeru ni povzročilo negativnih vplivov in ogroženosti okolja.

Ples avtomobilov

Do pravega plesa ali poplesavanja avtomobilov pa je 20. 12. 1999 ob 10. uri prišlo na cesti Maribor - Dravograd, zunaj naselja Velka. Voznik osebnega avtomobila D.T. iz Maribora je vozil po glavni cesti iz Maribora proti Dravogradu. Zunaj naselja Velka v občini Dravograd je prehitel tovorno vozilo s priklopnikom, ki ga je upravljal F.Š. iz občine Murska Sobota in ga tudi prehitel. Pred tovornjakom pa je vozil še voznik kombiniranega vozila V.D. in voznik osebnega vozila D.T. je začel prehitevanje še njega. Tedaj mu je naproti pripeljala tovorno vozilo. Da bi preprečil trčenje, je voznik osebnega avtomobila D.T. končal prehitevanje tako, da je tik pred kombiniranim vozilom zapeljal na desni vozni pas. Zaradi sunkovitega zavijanja pa ga je pričelo zanašati, zaviral je in voznik kombiniranega vozila je trčil vanj. Voznik tovornega avtomobila, ki ni vozil v varnostni razdalji za kombiniranim, je silovito trčil njegov zadnji del.

Pri trčenju sta se sopotnika v kombiniranem vozilu D.S. in S.A. huje telesno poškodovala, gmotna škoda pa znaša slabih 900.000 tolarjev.

Razdalja

Še eni prometni nezgodi je verjetno botrovala premajhna varnostna razdalja, udeležen pa je bil prav tako tovorni avtomobil. 6. 12. 1999 je voznica osebnega avtomobila C.M. iz občine Dravograd okoli 11. ure zunaj naselja Bukovska vas na glavni cesti Dravograd - Slovenj Gradec ustavila na cestišču, ker je nameravala zaviti v levo. Tedaj je za njo pripeljal voznik tovornjaka E.G. iz občine Slovenj Gradec in se kljub močnemu zaviranju

zatelet v zadnji del osebnega avtomobila voznice E.G. Ta se je pri tem hudo telesno poškodovala, gmotna škoda pa znaša okoli 250.000 tolarjev.

Tovornjaki v strugi

Huje se je poškodoval tudi voznik tovornega vozila R.P. iz občine Ruše. 16. 12. 1999 okoli 15. ure je s tovornim vozilom vzvratno vozil po dovozu k stanovanjski hiši, last I.C. v Vurmatu. Po 10. metrih vožnje po zasneženi in poledeneli cesti je zapeljal na most čez potok Čermenica, na katerem ni bilo varovalne ograje. S sprednjim desnim kolesom je zapeljal čez rob mostu in tovornjak se je prevrnil na bok v dva metra globoki potok.

Voznik se je pri tem huje poškodoval - zlomil si je zapestje leve roke in deseto rebro. Iz tovornjaka je pri tem steklo v potok 10 litrov nafte, vendar do pogina rib v bližnji ribogojnici, po zaslugi hitrega ukrepanja njenega lastnika, ni prišlo.

Tek čez cesto

Da je treba biti, kot voznik, še posebej pazljiv na mestih, kjer se zbira večja skupina ljudi, lepo opozarja primer voznika osebnega avtomobila J.V. iz občine Dravograd. 18. 12. 1999 je namreč okoli 23.25 vozil po regionalni cesti s Prevalj proti Ravnam na Koroškem. Na Prevaljah je v neposredni bližini Družbenega doma, kjer je prav tedaj bila neka prireditel, trčil v pešca D.B. iz občine Črna na Koroškem, ki je z voznikove leve strani nenadoma stekel čez cesto.

Voznik osebnega avtomobila je močno zavrnil, vendar je kljub vsemu trčil v pešca, ki ga je odbilo v vetrobransko steklo in na vozišče, kjer je ranjen obležal.

Alkoholni zgodbi

Iz policijskega zapisnika o prej omenjenem dogodku ne izhaja, ali je bil kdo izmed udeležencev prometne nezgode na Prevaljah pod vplivom alkohola. Zagotovo pa je bil ta prisoten v dveh nezgodah na isti dan. Morda je celo delno prispeval k temu, da sta se sploh pripetili.

18. 12. 1999 ob 19. uri je voznik osebnega avtomobila B.P. iz občine Mežica vozil po regionalni cesti iz Črne na Koroškem proti Prevaljam. Zunaj Mežice je zapeljal na nasprotni vozni pas in trčil v osebni avtomobil, ki ga je pravilno naproti pripeljala voznica osebnega avtomobila A.M. Voznik B.P. na kraju nezgode ni ustavil, temveč je s pospešeno hitrostjo odpeljal proti Prevaljam. V ostrem desnem ovinku ga je pričelo zanašati, trčil je v zaščitno ograjo in zapeljal preko levega roba na zasneženo pobočje. Po več kot 41. metrih vožnje po snegu je zapeljal pravokotno preko regionalne ceste na dvorišče stanovanjske hiše, kjer je silovito trčil v parkirano osebno vozilo, last I.Š. to vozilo pa je odbilo še v osebna avtomobila, last I.Š. in F.T.

Policisti so za voznika B.P. odredili preizkus alkoholiziranosti in ugotovili prisotnost kar 3.36 promile alkohola v izdihanem zraku. Voznik se z rezultatom ni strinjal, zato so odredili strokovni pregled z odvzemanjem krvi in urina, začasno pa so mu odvzeli voziško dovoljenje in mu prepovedali nadaljnjo vožnjo. Med postopkom je voznik pričel zmerjati policiste, obljubljal je maščevanje in z roko zamahnil proti policistu. Zato so ga pridržali do izstreznitve.

Tudi v drugem primeru je šlo za čelni trk, pripetil se je 18. 12. 1999 ob 19.50 uri na Celjski cesti v Slovenj Gradcu, kjer je voznik osebnega avtomobila B.M. iz občine Slovenj Gradec zapeljal na nasprotno stran in čelno trčil v nasproti vozeči

osebni avtomobil, ki ga je vozil A.K. V nezgodi je na stala le gmotna škoda v višini 500.000 tolarjev. Alkotest pri vozniku B.M. pa je pokazal prisotnost 2.58 promile alkohola v izdihanem zraku.

Napad na torbico

Seveda se je tudi v minulem dogodku marsikaj dogajalo na področju tako imenovanega drobnega kriminala. Sem sodi neprijetno doživetje občanke S.V. iz občine Radlje ob Dravi. 4. 12. 1999 ob 21. uri so trije mladoletniki iz Ljubljane in Dravograda v Radljah ob Dravi hodili za S.V. Po predhodnem dogovoru so se ji nenadoma v teku približali s hrbtno strani in, ko so pritekli vstric z njo, ji je eden izmed njih z remena strgal torbico. S.V. se je pognala za njimi in dva prijela, tretji, s torbico, pa ji je ušel, vendar so ga policisti prijeli okoli 22. ure. Mladoletnik je torbico medtem vrgel v smeti, mobilni telefon pa je zadržal. Oškodovanka so policisti stvari vrnili.

Diktator

Kratko policijsko sporočilo:

"Dne 15. 12. 1999 med 12.00 in 14.30 je neznanec v prodajalni Coming center v Slovenj Gradcu odtulil digitalni diktafon Sony ICD 35. S tem je podjetje oškodovalo za 23.290 tolarjev. Policisti PP Slovenj Gradec za neznanecem in diktafonom še poizvedujejo."

"Kdor potrebuje diktafon, bo diktiral in bo torej diktator," se z jasnega, celo vedrega neba spet oglašala Rene, prijatelj mojega prijatelja "bifedžije" Mirana.

"Ker pa v Sloveniji nimamo veliko diktatorjev, saj imamo od leta 1991 pravo, sodobno, evropsko in še kakšno demokracijo, ki diktatorjev ne mara, bodo policisti imeli kaj lahko delo. Skoraj tako lahko, kot je meni moč hitro najti dobro in značilno francosko kosilo - saj veste: dunajski zrezek s pomfrijem in fižolovo solato z bučnim oljem." Pa še to: največ težav je na Koroškem v minulem letu s petardami imel igralec, pesnik in pisatelj Matjaž Pikalo.

T.I.

Natakari

V noči iz sobote, 11. 12. 1999, na nedeljo, 12.12.1999, med 21. in 04.00. uro je 11 policistov iz policijskih postaj na območju Policijske uprave Slovenj Gradec izpeljalo poostren nadzor psihofizičnega stanja voznikov v cestnem prometu. Policisti so ustavili in preverili 244 voznikov in ugotovili 29 kršitev cestno prometnih predpisov. Zaradi hujših prekrškov so 14 voznikov predali v postopek sodniku za prekrške, 15 voznikom pa so mandatne kazni izrekli na kraju prekrška.

Za 174 voznikov so odredili preizkus alkoholiziranosti, od tega jih je 12 vozilo pod vplivom alkohola. Za dva voznika so policisti odredili strokovni pregled, en voznik pa je bil napoten na strokovni pregled zaradi ugotavljanja prisotnosti mamil, psihoaktivnih zdravil ali drugih psihoaktivnih snovi v organizmu. Na kraju samem je bilo zaradi vožnje pod vplivom alkohola odvzetih 11 voziških dovoljenj.

17. 12. 1999 so policisti izpeljali podobno akcijo in preverili 224 voznikov in pri 181-tih opravili preizkus alkoholiziranosti. Pri šestih so ugotovili alkoholiziranost, en voznik pa je test odklonil. Ta akcija je bila napovedana v medijih in je prav zato, po mnenju policistov, vinjenih vozilo manj voznikov kot običajno.

Vir: PU Slovenj Gradec

PREDNOVOLETNO DOGAJANJE V DOMU V ČRNEČAH

Miklavž - I. OŠ Slovenj Gradec

Potopisno predavanje Braneta KOBALA o Filipinih so stanovanke doma v Črnečah spremljali skupaj s članicami skupine za samopomoč "Ajda" s Prevalja. Stanovanke - predvsem članke skupin za samopomoč, ki delujejo v domu - so obiskali že člani vseh zunanjskih skupin Mežiške doline. Takšna srečanja pomenijo medsebojno spoznavanje ali utrjevanje poznanstva in vezi, hkrati pa obiskovalci na nevsičen način spoznajo delovanje doma in tak način življenja, kar kasneje lahko vpliva na lažjo odločitev za preživljanja starosti v domu.

Posebnost v domu so **obiski učencev osnovnih šol**. Z igrice Pastirci so stanovanke razveselili učenci Osnovne šole Šentjanž. Skupina učencev iz Mute stanovanke doma obiskuje večkrat letno (dan žena, praznovanje rojstnih dni, individualni obiski - kot priprava za kasnejše samostojno prostovoljno delo, likovna delavnica). Letos smo torej s pomočjo te skupine učencev in pod strokovnim vodstvom likovnega pedagoga in slikarja Zorana Ogrinca na likovni delavnici slikali na steklo.

Razstavo likovnih del, ki je krasila prostore doma čez novoletne praznike, so pripravili člani likovne skupine Univerze za tretje življenjsko obdobje iz Velenja. V kulturnem programu ob odprtju razstave so nastopili citrar Peter PERŠE in domski pevski zbor. Razstavo smo pripravili skupaj z dipl. arh. Alojzjem Kraljem, ki je tudi sam član te likovne skupine in je v domu tudi že samostojno razstavljal.

Likovna dejavnost v domu ni več le naključni dogodek, trdimo lahko, da je ta zvrst umetnosti postala nepogrešljiv utrip domskega življenja.

Miklavž v decembru odpre praznovanja: stanovanke obišče s spremstvom snežink, jih obdaril in jim voščil prijetne praznike. Letos so na Miklavžev dan v domu nastopili učenci iz prve Osnovne šole iz Slovenj Gradca. Skupaj z učiteljico in pevko Vero Trafela so prepevali pesmi o babicah in dedkih ter na temo odnos do starejših prebirali najlepše spise in misli.

Prav poseben program pa so pripravili učenci drugega razreda Osnovne šole Koroških jeklarjev. Zaigrali so igrice "KER MAME NISO ČAROVNICE", dodali so še citre in stanovalec razdelili spominke, ki so jih izdelali sami. To darilo, v katerega so vložili toliko truda in dobre volje in je bilo podarjeno na tako prisrčen način, ima svojo ceno, ki potrjuje odnos do starosti in staranja.

V tem predprazničnem času pa so stanovanke doma obiskali še učenci Osnovne šole Brezno.

Že nekaj let pa stanovanke doma pred novim letom obiščejo **aktivisti** društev upokojencev, invalidov, karitasa, zveze borcev in RK. Letos so se predstavnikom Mežiške doline priključili še aktivisti iz Mislinjske in Dravske doline. Organizacija kulturnega programa je bila tokrat na strani Mežicarjev, obiskali in obdarili pa so vsak svoje krajane.

v prazničnem času je že kar navada, da se stanovanke, ki so še pokretni, odpeljejo v gledališče (Celje ali Maribor). Tokrat smo se odločili, da se udeležijo koncerta Adija SMOLARJA, ki ga je organiziralo združenje Lučka na Prevaljah.

Potem je bil v domu na predvečer božiča še **polnočnica**, na božični dan pa je Božiček v organizaciji Turističnega društva iz Mežice s spremstvom "muzikantov" obiskal in obdaril vse stanovanke po sobah (tudi na bolniškem oddelku).

Prireditve so sklenili 29. 12. 1999, na silvestrovanju. Vsako leto je želja delavcev doma, da bi stanovalec pripravili čim bolj slovesno in nepozabno slovo od starega leta. Tokrat so na ta večer pripravile koncert Strune izpod Pece. Po silvestrski večerji (ob polnoči - ob 18. uri) je stanovanke obiskal Dedek mrz, zabaval pa jih je citrar Karli Gradišnik.

Razstava lik. krožka Univerze za 3. življenjsko obdobje

Pripravila: Marjana KAMNIK

HOROSKOP FEBRUAR 2000

OVEN: Morda se boste nenadoma počutili malo osamljeni, čeprav se v vaši družbi ni nič spremenilo. Sprejmite ta občutek kot prijazen zvezdni namig, da je treba prijateljstvo gojiti in obnavljati. Če nikakor ne gre, ne žalujte za ljudmi, ki se vam odmikajo. Veselite se novih stikov, a ne pričakujte preveč.

BIK: Samostojnejše postajate, kar nima nič opraviti s prirojeno trmico, temveč z zavestnim osvajanjem poklicnih in širše - družbenih ciljev. Vsakdanji pogovori vas bodo začeli dolgočasiti, hrepenenje po daljnem in drugačnem pa vas lahko odvede na daljše potovanje, celo v objem osebe iz tujine.

DVOJČKA: Hitrost vašega mišljenja in govorjenja bo izjemna. Preverjajte, če vam drugi zmorejo in hočejo slediti, saj lahko izzovete neprijetne reakcije, zlasti v domačem krogu, kjer vas že nekaj časa bolj pozorno opazujejo, ali morda kaj ne prikrivate. Ne privoščite si tovrstnih spodrsrlajev.

RAK: Zelo občutljivo se boste odzivali na partnerske odnose, saj prav zdaj še posebej potrebujete toplo in harmonično intimno. Vzemite si čas zase - v tem skrivnem svetu se vam lahko odkrijejo zanimive podrobnosti, ki jih boste znali izkoristiti za finančni uspeh ali za tenkočutno urejanje odnosov z najbližjimi.

LEV: Na obzoru se kažejo koreniti preobrati v odnosih s sodelavci. Lahko, da bo napredovanje ali celo zamenjava službe. vsekakor pa si življenja brez poslovnih in osebnih partnerjev ne znate predstavljati. Izkoristite ves dar za diplomacijo, da boste zvezde vplive na tem področju dobro usmerjali.

DEVICA: Februarja vam bodo šli drobni vsakdanji opravki imenitno od rok, tudi številne birokratske obveznosti bodo zdaj zlahka urejene. Velike projekte odložite na kasnejši čas, ko boste živeli in delali z večjimi zamahi. Osredotočite se na aktivne odnose s sodelavci, tudi klepet ob kavi se lahko obrestuje.

TEHTNICA: Vse lepo in čutno, pa naj gre za umetnost, spolnost ali druženje z otroki, vas bo popolnoma razvnelo, še posebej, če boste lahko tudi intelektualno sodelovali. seveda, pretiravanje vas lahko zapelje v avanture ali nevarne športne podvige. Najbrž pa bo ostalo le pri sanjarjenju, saj vas Venera vabi v mirni družinski objem.

ŠKORPIJON: Najbrž se pogosto ukvarjate z mislijo, kako zaslužiti na hitrejši način. Morda boste poskusili na borzi, vsekakor pa se posvetujte z domačimi in ne ukrepajte brez njihovega soglasja. veliko energije ste pripravljene investirati tudi v vroča ljubezenska doživetja, če to ne bo vplivalo na vaš ustaljen način življenja.

STRELEC: Prekipevate od radovednosti in najbrž tudi ne zdržite dolgo na enem mestu. Če vam poklic dopušča gibanje in veliko stikov, se boste povsem razživeli, ne da bi se morali odreči zemeljskim užitek in takšnim pomembnim malenkostim, kot so kozmetika ali modna oblačila. Tudi denar bo zdaj lažje pritekal.

KOZOROG: Po dolgem času boste zopet zadovoljni sami s sabo in bo to čudežno vplivalo na vse odnose, še posebej družinske. Obdobja odrekanja in stroge presoje bodo skoraj neopazno minila, pač pa se vam obetajo spretne poslovne poteze, morda nepričakovano celo izterjate kak zelo star dolg - vsaj poskusiti velja.

VODNAR: Zvezdna gneča v vašem znamenju vam podarja veliko različnih energij, ki se lepo dopolnjujejo in vam omogočajo, da vsestransko poskrbite zase. Pripravljene ste na bliskovite in izvirne akcije, še posebej, če gre za denarne zadeve. izognite se lastnim pastem: odslovite sleherni dvom in ne izzivajte avtoritet.

RIBI: Verjetno se boste najboljše počutili kje v varnem zavetju, daleč od vsakdanjih obveznosti, kjer bo mogoče sanjati o velikih skrivnostih življenja. Idealno obdobje za poglobljen študij, intuicija vam lahko pri tem veliko pomaga. V trenutkih malodušja ali bojevitosti pa se spomnite na najboljše prijatelje.

HOROSKOP FEBRUAR 2000

OBMOČNA ENOTA SLOVENJ GRADEC
tel.: 0602 505 611, fax: 0602 41-840

Radlje ob Dravi, tel.: 0602 73-024
 Ravne na Koroškem, tel.: 0602 288-621

Črna na Koroškem, tel.: 0602 38-488
 Dravograd, tel.: 0602 84-506
 Mežica, tel.: 0602 37 026

PREMOŽENJSKA ZAVAROVANJA

Poslovno premoženje

Poslovna sredstva	Odgovornost
Zgradbe	Splošna odgovornost
Stroji in oprema	Odgovornost za izdelke
Blago	Poklicna odgovornost
Prevozna sredstva	Odgovornost prevoznika
Posevki in plodovi	Avtomobilska odgovornost

Finance
Terjatve
Izpad dohodka
Investicije
Kavcije

Osebno premoženje

Dom	Avto	Prosti čas	Dopolnilne dejavnosti
Požar	Kasko	Potovanje	Posevki
Premoženje	Odgovornost	Rekreacija	Živali
Vlom	AO-plus		Stroji in oprema
Steklo	Pravna		
Hišne živali			

triglav premoženje

ŽIVLJENJSKA ZAVAROVANJA

Kapitalska zavarovanja

Življenjska zavarovanja
 Rentna zavarovanja s
 stipendijskim zavarovanjem
 Prostovoljna pokojninska
 zavarovanja

Riziko zavarovanja

Nezgodna zavarovanja
 Zdravstvena zavarovanja
 za potovanja v tujini

KER ŽIVLJENJE POTREBUJE VARNOST

zavarovalnica triglav, d.d.

prevent

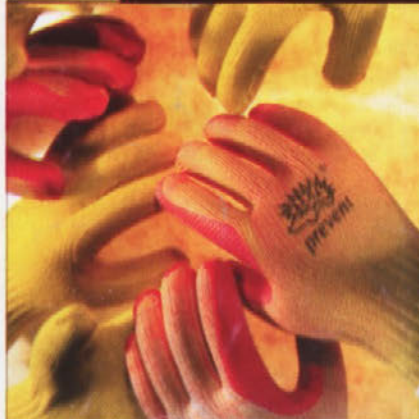
zagotovljeno zadovoljstvo

● **AVTOMOBILSKE
SEDEŽNE PREVLEKE**

PREVENT d.d. Kidričeva 6, SI-2380 Slovenj Gradec
Telefon: +386 602 503 000, Fax: +386 602 503 010

PREVENT d.d. - PC MISLINJA, Gozdarska c. 38, SI-2382 Mislinja
Telefon: +386 602 570 800, Fax: +386 602 570 810

● **DELOVNE
ROKAVICE**

● **REZALNO
ORODJE**

PREVENTIRO d.o.o., Perzovih 2, SI-2391 Prevalje
Telefon: +386 602 34 600, Fax: +386 602 31 773

● **DELOVNA, POKLICNA
IN IMAGE OBLAČILA**

PREVENT d.d. - PC MISLINJA, Gozdarska c. 38, SI-2382 Mislinja
Telefon: +386 602 570 800, Fax: +386 602 570 810

●
Sponzor
te številke Prepiha je
Prevent, d.d., Slovenj Gradec